

DOPLNĚNÍ MĚSTSKÉ STRUKTURY V PLZNI

(ulice Presslova, Cukrovarská a řeka Radbuza)

DIPLOMNÍ PROJEKT

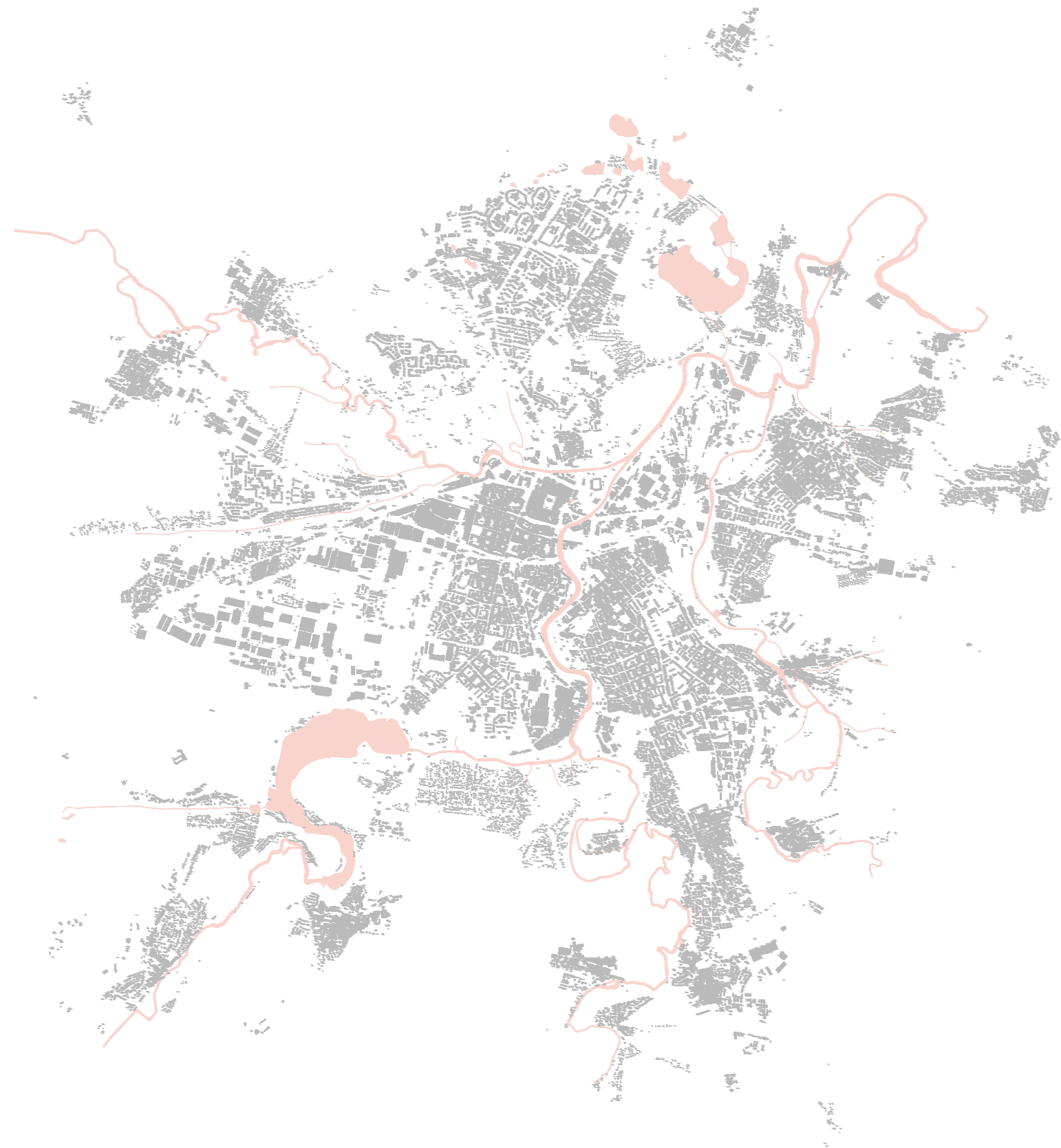

Bc. Esma Birhan KAHRAMAN

vedoucí práce: Ing. arch. Jan Sedlák

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
letní semestr 2019/2020

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury
2/ ZADÁNÍ diplomové práce
Mgr. program navazující

jméno a příjmení: **Esma Birhan Kahraman**
datum narození: 1.2.1995
akademický rok / semestr: 2019 – 2020 / letní semestr
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15129 Ústav navrhování III
vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Jan Sedlák
téma diplomové práce: Doplnění městské struktury v Plzni (ulice Presslova, Cukrovarská, řeka Radbuza)
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Řešené území diplomového projektu se nachází v Plzni, ve východní části městské čtvrti Doudlevice, v prostoru mezi řekou Radbuzou a ulicemi Presslova, Cukrovarská a Černická. Díky poloze v blízkosti historického centra Plzně a přírody (řeka Radbuza) je řešené území zajímavým prostorem pro další rozvoj v Plzni. Cílem diplomního projektu je prověřit možnosti dostavby a přestavby této lokality za účelem vzniku funkčního městského prostoru doplněním městské struktury, veřejných prostorů a využitím potenciálů, které dané místo má.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Diplomová práce nabídne řešení doplnění městské struktury v Plzni, městské čtvrti nacházející se blízko centru. Stavební program zohlední územní plán města Plzně: snahou bude rozvíjet a podporovat rezidenční charakter lokality, rozvíjet městský, kompaktní charakter zástavby podporou intenzifikace a doplnění struktury, rozvíjet strukturu veřejných prostranství, rozvíjet a podporovat polyfunkčnost území.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Situace širších vztahů (1:2000)
Situace řešeného území (1:500)
Provozně funkční schéma (1:1000)
Nadhledová perspektiva
Urbanistické řezy, uliční řezy (1:500-200)
Detail části navrhovaného řešení (dle dohody v průběhu zpracování)
Perspektivy z úrovně chodce

Po konzultaci s vedoucím diplomové práce mohou být podrobnosti zadání a jednotlivá měřítka v průběhu semestru upravena.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

Model
Portfolio
CD
Poster

Datum a podpis studenta 20.2.2020

Datum a podpis vedoucího DP 20.2.2020

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

10.3.2020

10.3.2020

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Esma Birhan Kahraman
AR 2019/2020, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) DOPLNĚNÍ MĚSTSKÉ STRUKTURY V PLZNI (ULICE PRESSLOVA, CUKROVARSKÁ A ŘEKA RADBUZA)

(AJ) COMPLETION OF URBAN CITY STRUCTURE IN PILSEN (PRESSLOVA AND CUKROVARSKA STREET AND THE RIVER RADBUZA)

JAZYK PRÁCE:

Vedoucí práce: Ing. arch. Jan Sedlák **Ústav:** 15129 Ústav navrhování III

Oponent práce:

Klíčová slova
(česká): Plzeň, doplnění městské struktury, řeka

Anotace
(česká):

Tématem diplomního projektu je doplnění městské struktury v Plzni ve východní části čtvrti Doudlevice kolem areálu bývalé vozovny dopravních podniků, lihovaru a cukrovaru. Celá rozvojová plocha je specifická tím, že je v blízkosti historického jádra Plzně a řeky Radbuzy, která přináší příjemný kontakt s přírodou v městském prostředí. Dalším prvkem území je jeho industriální charakter – jako stopa po minulosti. Projekt se zabývá doplněním městské struktury s důrazem na zachování a využití původních objektů za účelem vzniku funkčního městského prostoru, veřejných prostorů a využitím potenciálu, které dané místo má.

Anotace (anglická):

The topic of the Master's Thesis is the completion of the urban city structure in Pilsen in the eastern part of the Doudlevice district around the area of the former depot of the city transportation company, distillery and sugar factory. The whole development area is specific with its vicinity to the historical center of Pilsen and the Radbuza River, which brings a pleasant contact with nature in the urban environment. The other specification of the area is its industrial character - as a trace of its past. The project focuses on the completion of the urban city structure with an emphasis on the preservation and use of the original buildings in order to create functional urban space, public spaces and use the potential that the place has.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 1.6.2020

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

PŘEDMLUVA	6
TÉMA DIPLOMOVÉ PRÁCE	7
ANALYTICKÁ ČÁST	
PLZEŇ	10
SHRnutí DIPLOMNÍHO SEMINÁŘE	13
MĚSTSKÝ OBVOD PLZEŇ 3	14
MĚSTSKÁ ČÁST DOUDLEVCE	16
ŘEŠENÉ ÚZEMÍ	18
IDENTITA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	20
HISTORICKÉ MAPY	26
LETECKÉ SNÍMKY	28
SOUČASNÝ STAV ORTOFOMAPA	30
FOTODOKUMENTACE	32
ÚZEMNÍ PLÁN	38
ŠIRŠÍ VZTAHY A ŘEŠENÉ ÚZEMÍ	40
DOPRAVNÍ ANALÝZA	42
OBČANSKÁ VYBAVENOST	43
VLASTNICKÉ VZTAHY	44
PŘÍRODNÍ POMĚRY V ÚZEMÍ	45
SWOT ANALÝZA	46
ZÁVĚR ANALÝZY	47

NÁVRHOVÁ ČÁST

KONCEPT	50
STÁVAJÍCÍ STAV	56
DEMOLICE	58
NÁVRH DOPLNĚNÍ OBJEKTŮ	60
PRINCIPY NÁVRHU	62
SCHÉMATA	
DOPRAVNÍ ANALÝZA	64
FUNKČNÍ VYUŽITÍ OBJEKTŮ	66
PROSTUPNOST ÚZEMÍ	68
HIERARCHIE SOUKROMÍ	70
PODLAŽNOST	72
VEŘEJNÉ PROSTRANSTVÍ	74
GREENWAYS PLZEŇ	76
ETAPIZACE	78
SITUACE ŠIRŠÍCH VZTAHŮ	80
MASTERPLAN	82
NADHLEDOVÁ PERSPEKTIVA	86
URBANISTICKÉ ŘEZOPOHLEDY	88
ŘEZOPOHLED, ULIČNÍ ŘEZY	92
DETAILY	98
PERSPEKTIVY Z POHLEDU CHODCE	106
ZÁVĚR	115
PODĚKOVÁNÍ	117
ZDROJE	118

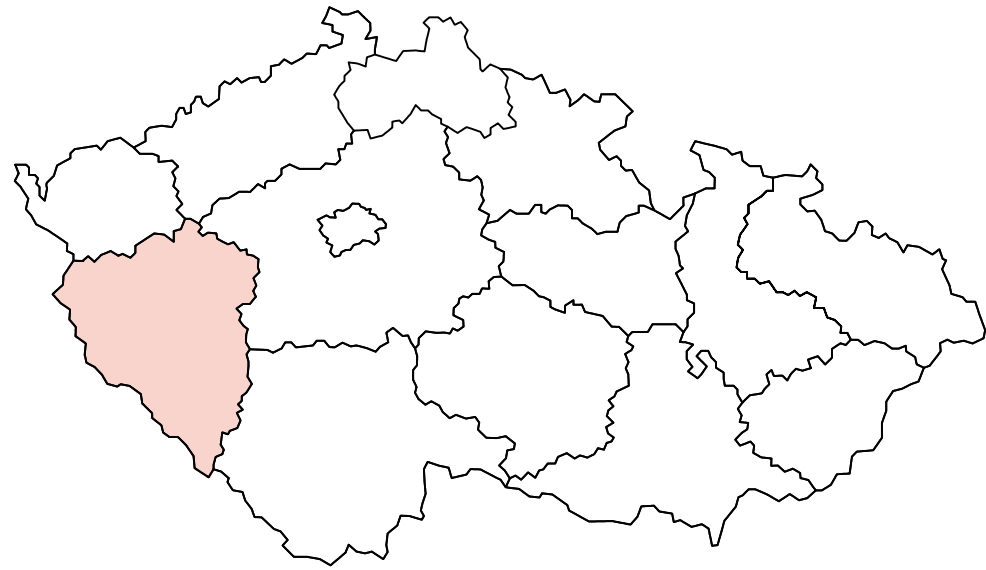
I přestože jsem Turkyňe narozená v Istanbulu, řeším diplomovou práci ve městě, ve kterém jsem vyrůstala od svých pěti let, dá se říci, že Plzeň považuji za své rodné město. Ráda bych se na město podívala nezaujatými očima studentky architektury a chtěla bych městu nabídnout možné řešení jednoho z jeho nedostatků. Před diplomovou prací jsem se zabývala diplomním seminářem na téma Plzeň a bydlení v Plzni, na jehož analýzy také diplomní projekt navazuje.

Tématem diplomního projektu je doplnění městské struktury v Plzni ve východní části čtvrti Doudlevice kolem areálu bývalé vozovny dopravních podniků, lihovaru a cukrovaru. Celá rozvojová plocha je specifická tím, že je v blízkosti historického jádra Plzně a řeky Radbuzy, která přináší příjemný kontakt s přírodou v městském prostředí. Dalším prvkem území je jeho industriální charakter - jako stopa po minulosti.

Část areálu bývalé vozovny dopravního podniku je od roku 2015 úspěšně využívána jako kulturní centrum nazývaná Kreativní zóna DEPO2015. Jsou zde různé prostory určené kulturním akcím, kavárna, multifunkční sály a také zde sídlí mnoho firem a obchodů.

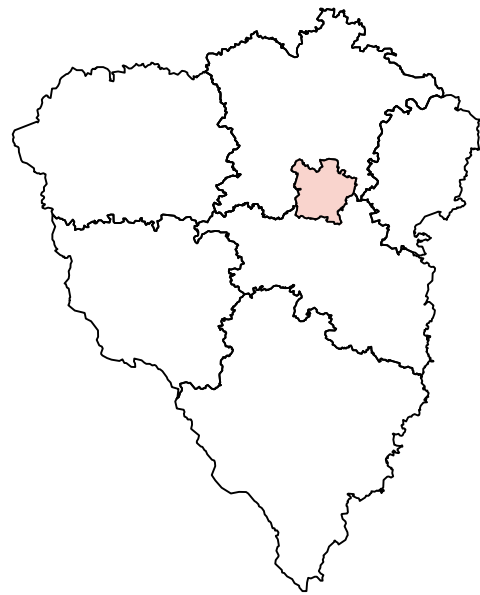
Část areálu bývalého lihovaru a cukrovaru je užívána Správou informačních technologií Plzně. Dále se zde nachází objekty Diecézní charity Plzeň, odpadového hospodářství, průmyslové a pro bydlení.

Projekt se zabývá areálem rozvojové plochy v několika rovinách. Řeší urbanistické směřování území a začlenění území do kontextu městské struktury, posiluje rezidenční charakter území, usiluje o navrácení historickým os a historických stop do území. Dále se zabývá funkčním využitím jednotlivých budov - a to nejen navržených novostaveb ale i některých stávajících objektů. Tyto objekty byt konvertované, mohou dále sloužit a výrazově obohatit své okolí. Projekt do detailu řeší i celé fungování parteru - pohyb lidí.

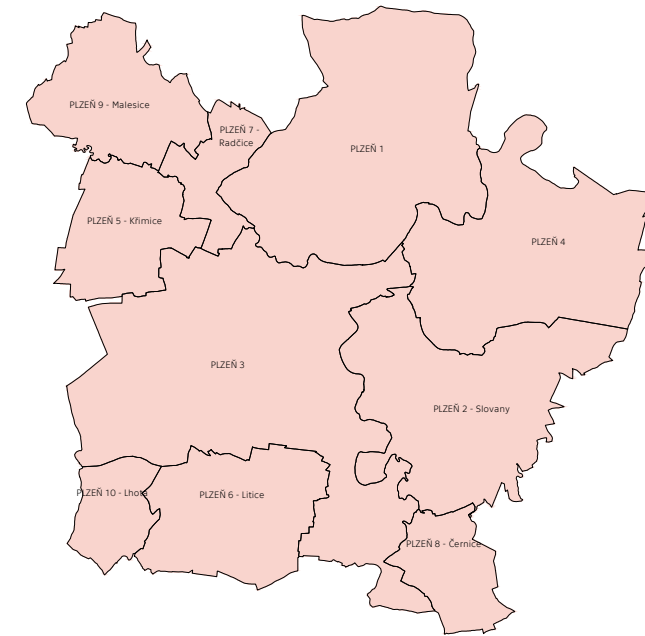
V RÁMCI ČR

Plzeňský kraj leží na jihozápadě Čech. Na severozápadě sousedí s Karlovarským, na severu s Ústeckým, na Severových Středočeským, na jihovýchodě s Jihočeským krajem a na jihozápadě s německou spolkovou zemí Bavorsko, s níž má nejdelší hranice.

V RÁMCI KRAJE

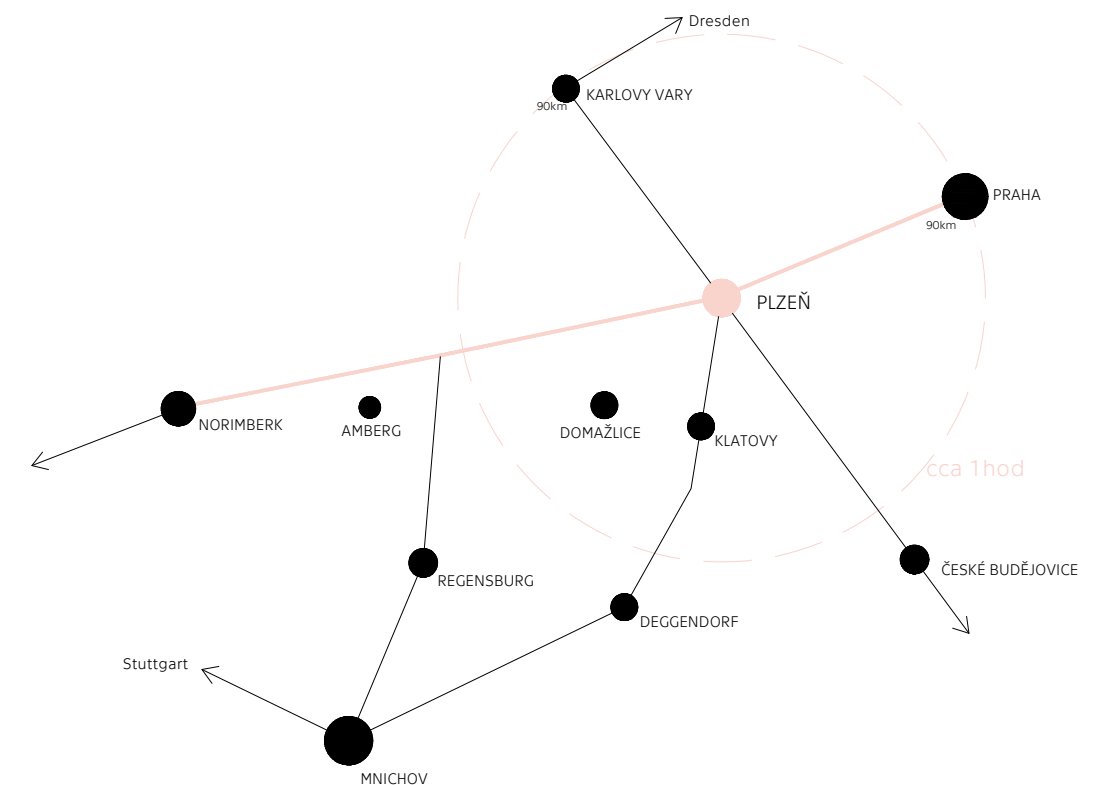
Na území Plzeňského kraje se nachází sedm okresů (Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Celkový počet obyvatel v Plzeňském kraji je 588 751 (zdroj: ČSÚ, ke dni 30.9.2019). Plzeňský kraj je svou rozlohou 7561 km² třetím největším krajem České republiky. Město Plzeň dominuje svému kraji, který postrádá větší centra.

MĚSTO PLZEŇ

Plzeň je statutární město a metropolí Plzeňského kraje. Rozkládá se v Plzeňské kotlině na soutoku čtyř řek - Mže, Radbuzy, Úhlavy a Úslavy, jejichž splnutím vzniká řeka Berounka. Současná Plzeň se rozkládá na ploše o výměře 137,65 km² a rozděluje se do deseti městských obvodů. V Plzni žije celkem 172 441 obyvatel (zdroj: ČSÚ, ke dni 1.1.2019). Historické jádro města s dominantní katedrálou sv. Bartoloměje je od roku 1989 prohlášeno jako městská památková rezervace.

Plzeň je výrazným hospodářským centrem Plzeňského kraje. V západních Čechách Plzeň zaujímá dominantní postavení jako důležité správní, průmyslové, kulturní a obchodní centrum. Nabízí množství pracovních příležitostí, je lákavé díky své poloze v blízkosti Prahy a umístění na rozvojové ose Praha - Norimberk, a tím je také přitažlivým městem pro mnoho zahraničních investorů.

Plzeň, město na soutoku čtyř řek, je atraktivním místem pro mnoho lidí. Je výrazným hospodářským centrem Plzeňského kraje, nabízí množství pracovních příležitostí, je lákavé díky své poloze v blízkosti Prahy a umístěním na trase Prah - Norimberk. Díky své poloze je Plzeň také přitažlivý pro zahraniční investory. Je zde dostupná nabídka vzdělávání všech stupňů a vysoká úroveň zdravotní péče.

Ve struktuře obyvatelstva je vysoký podíl staršího obyvatelstva. Věková struktura populace Plzně je tudíž nerovnoměrná. Počet obyvatel se postupně zvyšuje přirozenou migrací lidí. Plzeň má poměrně vysokou koncentraci cizinců, kteří k růstu obyvatelstva přispívají. Počet nezaměstnaných osob se drží na republikovém nejnižším procentu.

Potřeba nové bytové výstavby v Plzni úzce souvisí s demografickým vývojem obyvatelstva. Za posledních pět let bytový fond v Plzni výrazně vzrostl. To také ukazuje, že se obyvatelům Plzně daří. Město Plzeň také usiluje o dostupném bydlení pro své obyvatele, od roku 2019 byla schválena koncepce sociálního a dostupného bydlení. Cílem této koncepce je zajistit dostupné bydlení pro širokou diverzitu obyvatel a pro vybrané cílové skupiny obyvatel navrhnout do roku 2022 možné způsoby řešení bytové situace.

Plzeň také za posledních osm let nabízí bydlení i v bezprostřední blízkosti historického jádra. Cílem města je, aby se zabránilo suburbanizaci a lidé se více soustřeďovali do centra. Uvnitř města Plzně za poslední roky dochází k velké výstavbě bytových domů, které jsou zejména atraktivní pro mladé lidi.

Mezi silné stránky a příležitosti města Plzně patří dostatek rozvojových ploch pro bydlení. Pro stabilizaci obyvatelstva a další rozvoj města je důležité vytváření přiměřených podmínek pro novou bytovou výstavbu, zkvalitňováním a zpřístupněním stávajícího bytového fondu a zabýváním se cenově dostupného bydlení pro všechny skupiny obyvatelstva města.

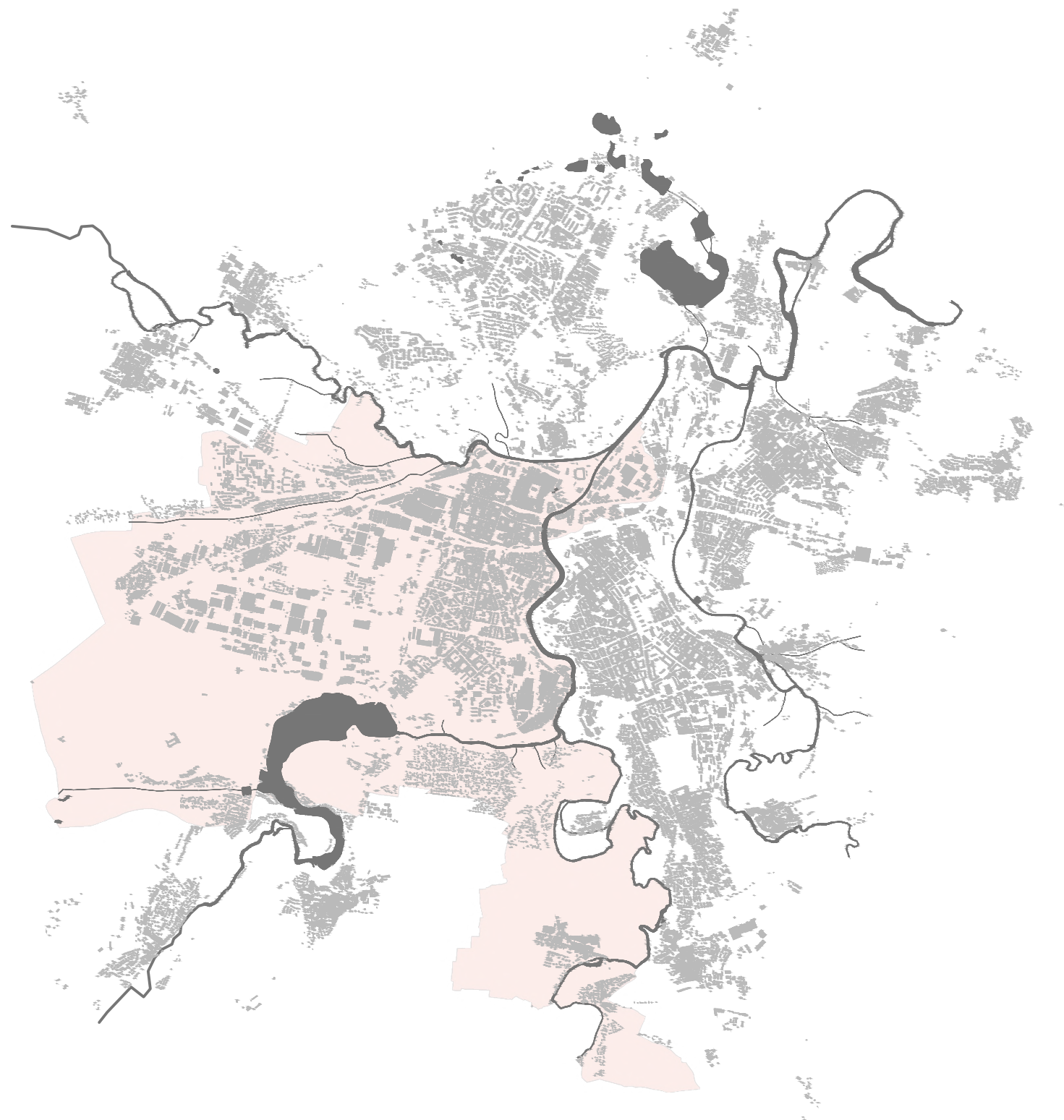
Při nedostatečné bytové výstavbě v minulosti docházelo k velké suburbanizaci - k rozsáhlé výstavbě zejména rodinných domů v obcích v okolí Plzně a odlivu obyvatelstva mimo město.

Z hlediska udržitelného rozvoje se v dnešní době musíme vyhnout suburbanizaci a snažit se o navrácení obyvatelstva do města a zvýšit tak obytnost města. Zvýšení atraktivnosti bydlení v širším centru Plzně, přispěje jak městu, tak i jeho obyvatelům.

Městský obvod Plzeň 3 je největším a centrálním plzeňským obvodem s rozlohou přibližně 3,5 km² a počtem obyvatelstva 45 354 (zdroj: ČSÚ, ke dni 1.1.2018). Středem obvodu je historické jádro města s hlavní plzeňskou dominantou katedrálou sv. Bartoloměje a na něj navazující sadový okruh v místech bývalých hradeb. Obvod slučuje jako historickou část města, tak mladší části města jako jsou Bory, Doudlevice, Skrvňany, Nová Hospoda, Zátíší, Valcha a Radobyčice.

V obvodu Plzeň 3 leží největší plzeňské podniky - Škoda Transportation a Škoda Electric, Plzeňský Prazdroj či podniky v průmyslové zóně Borská pole. Nachází se zde Západočeská univerzita, Divadlo J.K.Tyla (Velké divadlo, Nová scéna), vědeckotechnické centrum Techmania Science Centre, různé muzea (Západočeské muzeum), galerie (Západočeská galerie, Galerie města Plzně) či kina.

Obvod nabízí občanům také prostory k volnočasovým aktivitám - sportovní, rekreační či odpočinkové zóny, například areál Škodaland na břehu přehrady České údolí, Borský park, Štruncovy sady, zimní stadión, fotbalový a atletický stadión, inline dráhy nebo i streetkoutové dráhy.

katedrála sv. Bartoloměje, náměstí Republiky, Plzeň

Plzeňský Prazdroj

Smetanovy sady, pohled na Státní vědeckou knihovnu, Plzeň

Šafaříkovy sady

Plzeň 3

MĚSTSKÁ ČÁST DOUDLEVCE

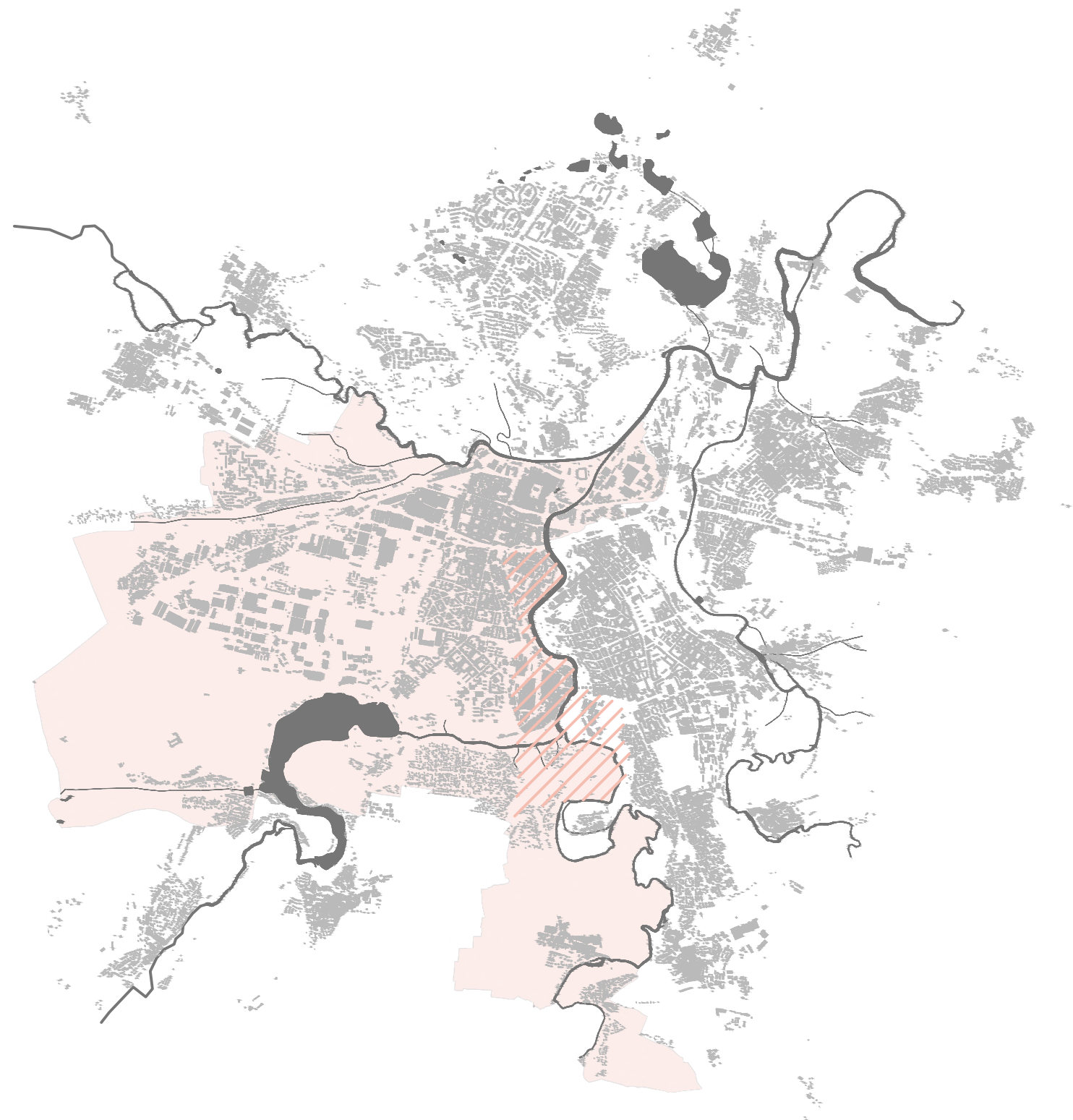
Doudlevice byly do roku 1924 samostatnou obcí, dnes jsou součástí městských obvodů Plzeň 3 a malá část patří do obvodu Plzeň 2. Mají celkovou rozlohu přibližně 3,14 km².

Název Doudlevice pochází od Slovanského kmene Doudlebů. První zmínky o Doudlevcích se vztahují k datu 1227. V roce 1266 byly Doudlevice věnovány Klášteru Chotěšov králem Přemyslem Otakerem II. Při založení města Plzně v roce 1295 se Doudlevice dostaly novému městu Plzně královským darováním pro posílení hospodářského růstu. V roce 1924

se Doudlevice staly součástí Velké Plzně.

Do konce 18. století se počet obyvatel v Doudlevcích stagnoval v důsledku válek a jiných ničivých pohrom (epidemie, požáry). Rozvoj přinesla až pozemková reforma, raabizace, půda byla převáděna do správy poddaných a zefektivnila se tím zemědělská výroba. V roce 1837 zasáhl Plzni ničivý požár, kde téměř celá obec vyhořela. V roce 1850 zde žilo 274 obyvatel ve 38 domech. Největší proměny obci přináší průmyslová revoluce na konci 19. století. Ještě v roce 1880 byly Doudlevice obcí zabývající se většinou zemědělskou výrobou (obilí, chmel, vinice), na přelomu století se struktura obce postupně změnila na průmyslovou - mlýn, kruhová cihelna Emila Škody, vodárna pro Piettovu papírnu, městská plovárna na Homolce, plynárna, chemická čistírna... Docházelo k přílivu obyvatel k Doudlevcím za práci - zaměstnanci, které se zde posléze usazovali.

Během meziválečného období došlo k rozšiřování města Plzně, roku 1924 při vytvoření Velké Plzně byly Doudlevice připojeny do města. Docházelo ke zlepšení životních poměrů. V roce 1929 byl vybudován most přes řeku Radbuzu - silniční Malostranský most a v roce 1934 obloukový Tyršův most, který byl v té době první zcela svařovaný obloukový most na světě. Velký rozvoj Doudlevcím přinesla vybudování elektrotechnické továrny ET Doudlevice v roce 1922.

pohled na Doudlevice (začátek 20. století)

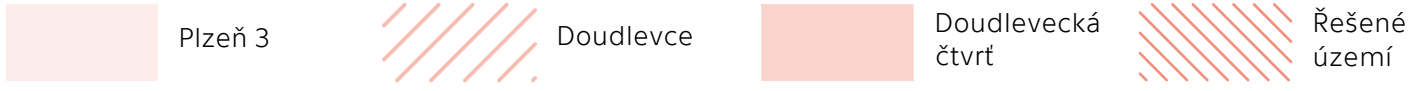
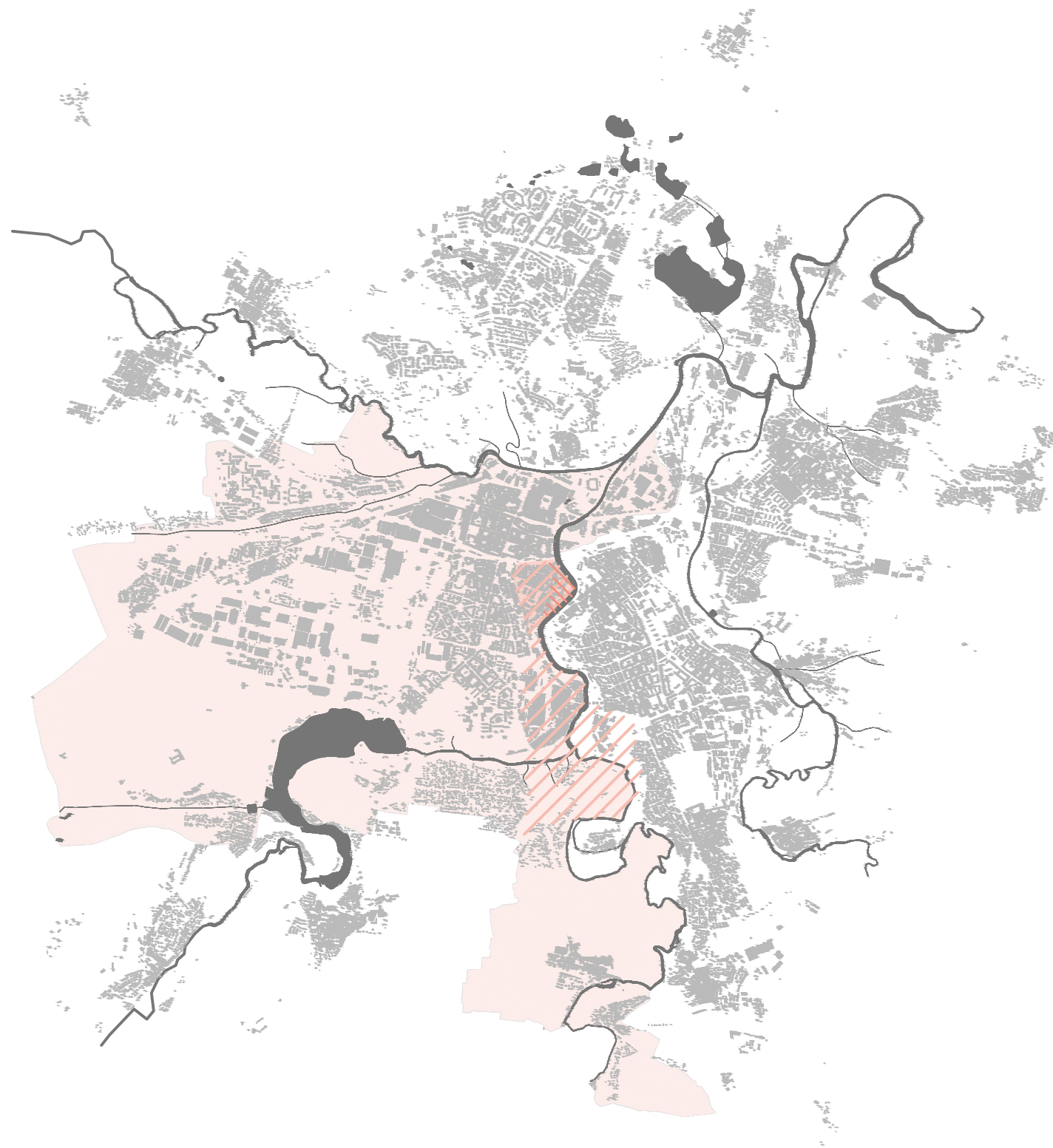

pohled na Doudlevice (1929)

Plzeň 3

Doudlevice

ŠTEFÁNIKOVO NÁMĚSTÍ

Štefánikovo náměstí (Dobytčí trh, Koněvovo) se nachází u Doudlevecké třídy. Severní část náměstí vymezují zeměbranecké kasárny, vybudované na konci 19. století. Na náměstí se nachází komplex budov zimního stadiónu. Současný tvar náměstí vznikla postupnou zástavbou volného prostranství, které mělo pětiúhelný tvar. Na jihozápadě vedla Doudlevecká třída. Západní hranici vytvářela železniční trať Plzeň - Klatovy - Železná Ruda. Na severu, v křížení náměstí s dnešní Radobyčickou ulicí, se nacházel areál cihelny. Jižní hranici náměstí vymezila soubor budov městské plynárny. Z plánu města z roku 1895 je vidět, že východní část náměstí byla parkově upravena do tvaru trojúhelníku.

Náměstí sloužilo také jako vojenské cvičiště v návaznosti na přilehlé kasárny. Od roku 1931 severovýchodní část náměstí sloužila jako letní cvičiště. V roce 1949 došlo v severozápadní části náměstí k vybudování otevřeného zimního stadionu s ledovou plochou. V letech 1966-1970 byl postaven krytý zimní stadion a o dva roky později přilehlá kruhová prosklená restaurace, která dotvořila jižní hranici náměstí.

N přelomu 70. a 80. let byla přeměněna letní cvičiště na severovýchodní části náměstí na venkovní ledovou plochu, k její zastřešení došlo až v roce 2000. Zároveň došlo k modernizaci zimního stadionu a byla upravena plocha náměstí směrem k Doudlevecké třídě - vysázely se zde nové stromy a bylo zřízeno otevřené parkoviště.

20. léta 20. století, pohled na náměstí, vzadu Zeměbranecká kasárna

plán města z roku 1895

Dobytčí trh, na tomto místě dnes stojí zimní stadion

Štefánikovo náměstí dnes, pohled na zimní stadion

BENEŠOVA ŠKOLA

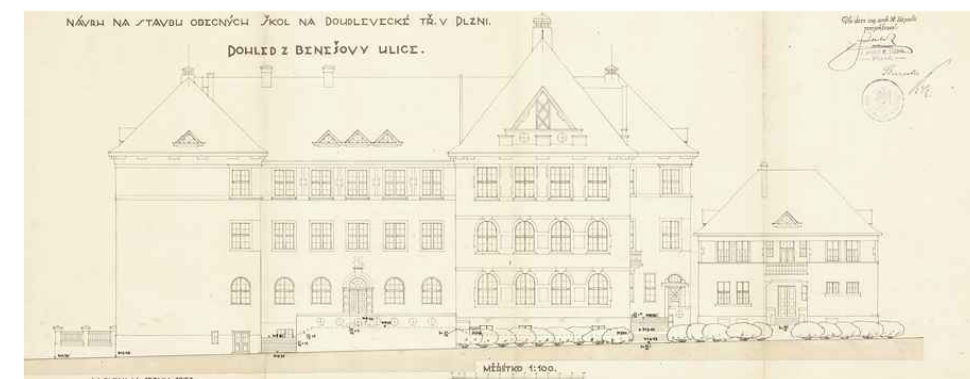
Benešova škola se nachází na Doudlevecké třídě, v době postavení byla označována jako jedna z nejkrásnějších budov v republice, byla otevřena v roce 1925. Ceremoniálu otevření školy se zúčastnil i tehdejší ministr zahraničí Edvard Beneš, jehož jméno škola nese. Autorem návrhu školy je proslulý plzeňský architekt Hanuš Zápala. Prostor školy je tvořena třípodlažní hlavní budovou ve tvaru písmene L a dvoupodlažní stavbou mateřské školy. Školy mají před sebou společný veřejný prostor s parkovou úpravou.

historický pohled na školu

Benešova škola dnes

výkresy od architekta Hanuše Zápala

PLYNÁRNA MĚSTA PLZNĚ

Plynárna v Doudlevecké ulici byla postavena v letech 1885 - 1886.

soubor budov městské plynárny v Doudlevcích

LIHOVAR A CUKROVAR

V Cukrovarské ulici číslo 16 je možno najít zbytky kdysi významných provozů v Plzni. Jsou to lihovar a cukrovar. Zakladatelem těchto provozů byl pán Hugo Jelínek. Provoz byl zahájen v roce 1859. Však za pět let se provoz zbankrotoval, nenaplnil se předpokládaný objem výroby cukru. Jelínek se posléze stal odborníkem v oddělení výroby cukrovarnických zařízení ve Škodových závodech. Jako pozůstatek po bývalých výrobcích se v místě provozu zchoval jen název ulice. V 70. letech v objektu cukrovaru měl své dílny František Křížík a zde vyráběl obloukové lampy. V roce 1899 zde byla parní elektrárna pro městskou elektrickou dráhu. V roce 1997 areál byl používán městskými dopravními podniky jako vozovna autobusů.

V současnosti jsou objekty lihovaru a cukrovaru po rekonstrukci a jsou sídlem Správy informačních technologií města Plzně.

cukrovar v Plzni, dnes se po cukrovaru zachoval pouze název ulice Cukrovarská

obecní dvůr Cukrovarská 22

PAPÍRNA SLOVANY

Areál továrny na papír, později Piettovy papírny, vznikl v 70. letech 19. století v Plzni na Slovanech. V 80. letech 19. století koupila papírnu pražská společnost Piette, která areál rozšířila a modernizovala, byl postaven dvoupatrový objekt z červených cihel, později i funkcionalistické skladiště. U papírny byl navržen park a byla postavena papírenská vila. Po roce 2000 se řada budov papírny demolovala a v roce 2005 se papírenské stroje již zastavily. Kolem roku 2012 v prostorách bývalé papírny začal vznikat kulturní prostor s kavárnou, sály pro hudební vystoupení a výstavní prostory. U továrny se nachází lávka s názvem Papírenská.

areál Papírny na Slovanech

kulturní prostor Papírny

DEPO PLZEŇ

Průmyslová revoluce na konci 19. století přinesla Plzni jako rychle se rozvíjejícího industriálního města nutnost zřídit ve městě hromadnou dopravu. V roce 1899 byl zahájen tramvajový provoz v Plzni, dráha měla tři trati (Bory - Lochotín, Skvrňany - Nepomucká třída a Náměstí - Plynárna). Areál v Doudlevecké čtvrti sloužila jako vozovna. V roce 1929 byla zavedena v Plzni i provoz autobusové dopravy a tím se vozovna rozšířila o stání pro nekolejová vozidla. V letech 1932-1934 byla v areálu postavena velká budova nových dílen. Areál vozovny a dílen Elektrických podniků byl postupně doplňován menšími přístavbami, například benzinovou stanicí v roce 1938. Další čerpací stanice a drobné objekty vznikly v areálu během druhé světové války.

Po druhé světové válce byly Elektrické podniky rozděleny. Vznikl Dopravní podnik města Plzně. V poválečných letech v Plzni byla rozšířena trolejbusová doprava a tím vznikla ve vozovně trolejbusová hala.

Na počátku 50. let došlo k další rozšiřování vozového prostoru a vybudovaly se nové autobusové garáže podle projektu Svatopluka Jankeho, v návrhu byly zvoleny pozdně funkcionalistické tvary a dvojice hal byly zaklenuté betonovou skořepinou.

V dalších letech docházely v areálu vozovny úpravy a na počátku 21. století technický stav i vybavení jednotlivých objektů nevyhovovaly potřebám městského dopravního podniku a proto bylo rozhodnuto o výstavbě nového moderního depa v areálu plzeňské Škodovky, který byl dokončen v roce 2014.

Vozovna v Doudlevcích se o rok později, v roce 2015, proměnil na Kreativní zónu DEPO2015, spjatou programem projektu Plzeň - Evropské hlavní město kultury 2015. Tím se rozsáhlý prostor vozovny a mohutná hala proměnila na prostory pořádání výstav, kulturních akcí, galerií, pracovní, kancelářské, k pronájmu, pro pořádání trhů, setkávání, uspořádání koncertů a mnoho dalších.

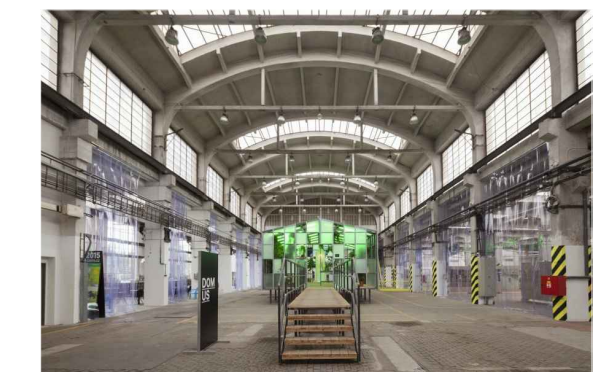
tramvajová vozovna z roku 1929

pohled na nové autobusové garáže spolu s ústředními dílny

areál Depo Plzeň

interiér budovy ústředních dílen

MĚSTSKÁ PLOVÁRNA

Prostor bývalé Městské plovárny se nacházel na levém břehu Radbuzy pod Dudleveckou třídou v blízkosti tehdejšího chodobince (Fodermayerova a také Kuffnerova pavilon). Plovárna byla v provozu od roku 1910 v sousedství vojenské plovárny, která se vázala k nedalekým zeměbranceckým kasárnám. Na Radbuze se další plovárna nacházela pod kostelem sv. Mikuláše, kterou v roce 1870 nahradila plovárna v místech současného Wilsonova mostu.

Bývalá Městská plovárna se skládala z několika částí. Při Doudlevecké třídě je dodnes velmi dobře zachovalá zděná vstupní brána plovárny a od níž pokračovala pěší cesta dolů k řece, kde se nacházela vila s restaurací. Dům v současnosti slouží programu následné péče Centra protidrogové prevence a terapie. U řeky byly umístěny převlékárny, na řece bylo molo se třemi bazény. Na pravém břehu Radbuzy naproti plovárně byla opalovací loučka.

V šedesátých letech plovárna zanikla a byl zde otevřen vodácký oddíl Klubu českých turistů. Celé území v roce 2014 ujal spolek Pěstuj prostor a zrevitalizoval. V současnosti zde probíhají kulturní akce, která napomáhají dané místo znovu oživit.

Městská plovárna na Radbuze, 1918

na Městské plovárně, před rokem 1918

KOUPÁNÍ V DOUDLEVCÍCH

Koupání bylo nedílnou součástí Doudlevcí, lidé měli vždy bezprostřední kontakt s řekou Radbuzou.

30. léta 20. století

ŘEKA RADBUZA

Řeka Radbuza je ze všech plzeňských řek „nejplzeňštější“ - díky své poloze v centru města. Až do 19. století přiváděla vodu do kašen na náměstí a plnila také obrannou funkci města. Radbuza se svými břehy dotýká všech městských charakterů Plzně. Řeka je také znakem industriální identity Plzně, podpořené vysokými komíny po bývalých továrnách.

Řeka Radbuza pramení v Českém lese pod vrchem Lysá (689 m n. m.) v okrese Domažlice. Vody řeky dále pokračují přes Berounku, Vltavu a Labe do Severního moře. V Plzni protéká v úseku o velikosti cca 16 km.

řeka Radbuza a pohled na kostel sv. Mikuláše

kostel sv. Mikuláše

KOSTEL SV. MIKULÁŠE

Mikulášský kostel s hřbitovem pochází z roku 1406. V polovině 18. století byl kostel celkově zbarokizován a zvětšen o prostor kaple sv. Anny. Mikulášský hřbitov se postupem času stal pohřebišťem významných Plzeňanů, je zde například pohřben Josef Kajetán Tyl. Po II. světové válce hřbitov s kostelem značně zchátral, posléze v 80. letech minulého století byla provedena rozsáhlá obnova.

PAPÍRENSKÁ A KOŽÍŠKOVA LÁVKA

Lávky Kožíškova a Papírenská slouží k pěší propojení obou břehů Radbuzy. Papírenská lávka nese název od bývalých továren na papír.

Papírenská lávka

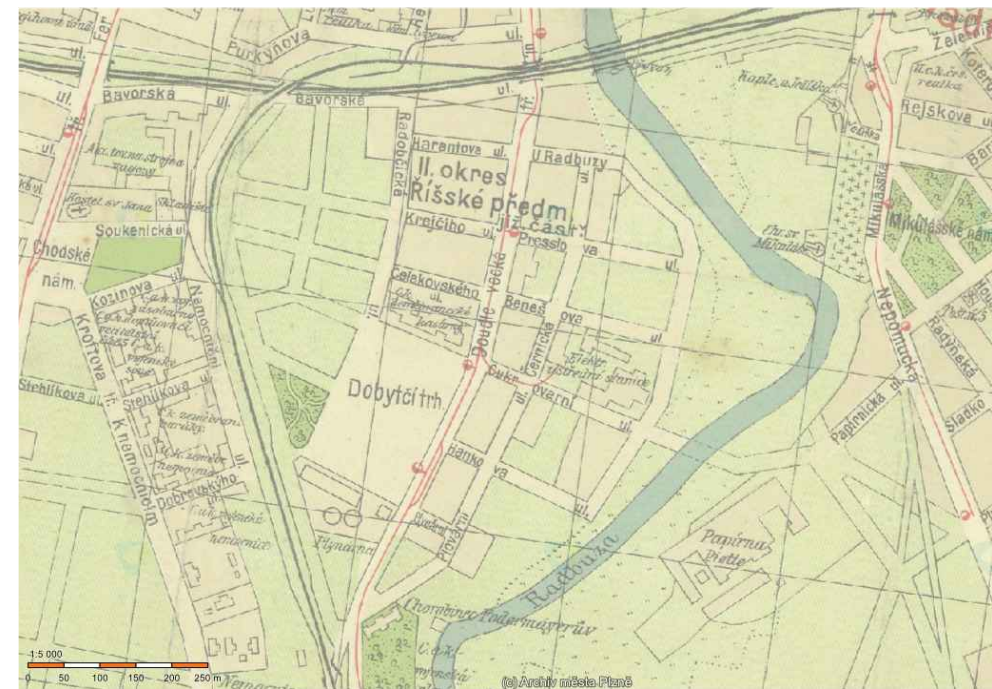
Kožíškova lávka

HISTORICKÉ MAPY

II. vojenské mapování, 1845

kostel sv. Mikuláše s okolním hřbitovem

plán města z roku 1903

začátek tramvajového provozu a výstavba vozovny tramvaj, 1899

plán města z roku 1879

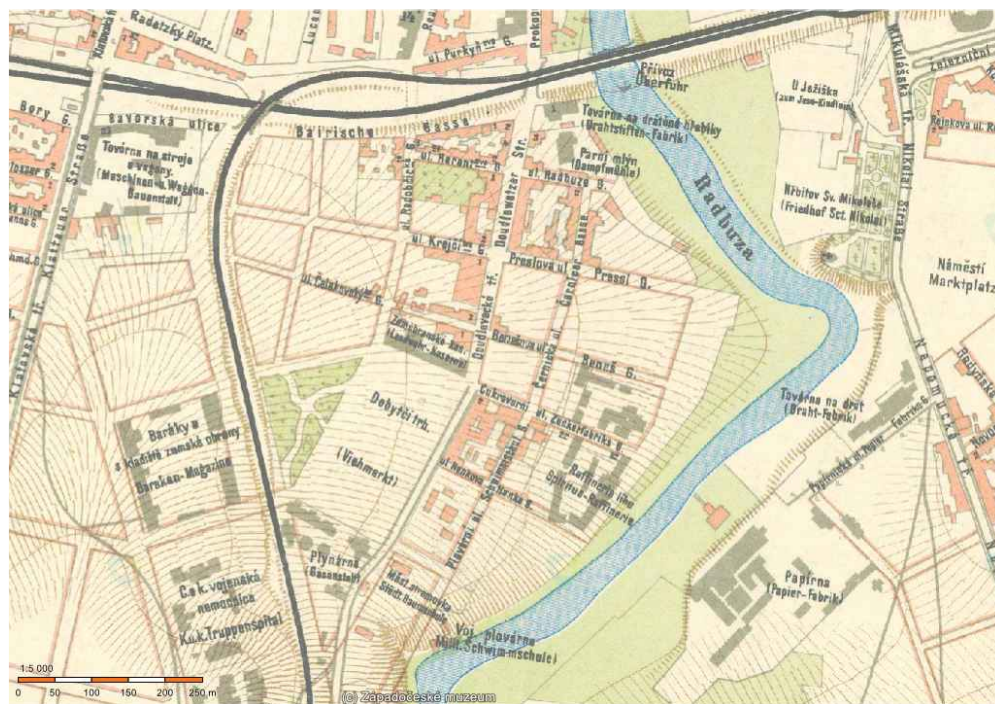
lihovar a cukrovar pocházející z roku 1859

plán města z roku 1912

plovárna, levý břeh Radbuzy, 1910

plán města z roku 1895

expanze města
vybudování městské plynárny

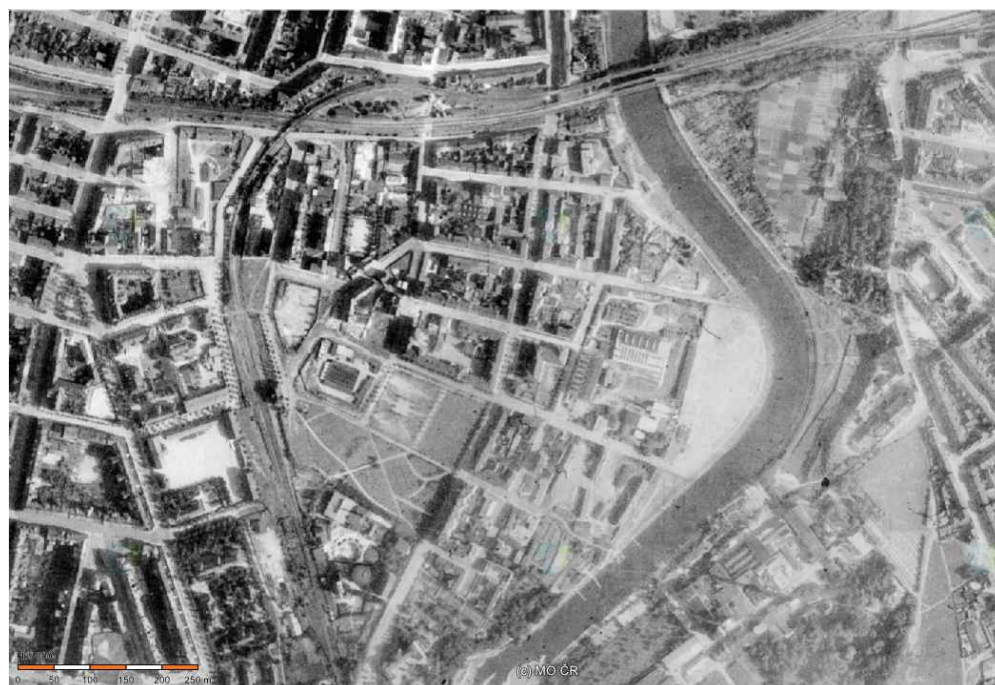

plán města z roku 1924

výstavba Benešovy školy, 1924-1925

LETECKÉ SNÍMKY

letecký snímek z roku 1938

výstavba budovy ústředních dílen, mizí Benešova ulice, 1932 - 1934

letecký snímek z roku 2001

stavba mostu Milénia a komunikace, 2000
2. pěší propojení břehů Radbuzy - Kožíškova
lávka

letecký snímek z roku 1956

výstavba velké dvojhalí autobusových
garáží, 50. léta
volný prostor u řeky - sportovní stadion
otevřený zimní stadion na Štefánikově
náměstí, 1949
Papírenská lávka

letecký snímek z roku 2009

plovárna, levý břeh Radbuzy, 1910

plán města z roku 1982

výstavba krytého zimního stadionu
na Štefánikově náměstí, 1966-70

letecký snímek z roku 2015

areál lihovaru a cukrovaru po rekonstrukci
slouží jako sídlo Správy informačních
technologíí města Plzně, 2015
areál vozovny dopravního podniku se mění
na Kreativní zónu DEPO2015

ŠIRŠÍ OKOLÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
letecký snímek z roku 2019

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ
letecký snímek z roku 2019

hlavní vstup do DEPO2015

bývalá tramvajová a trolejbusová vozovna
historicky první objekt vozovny

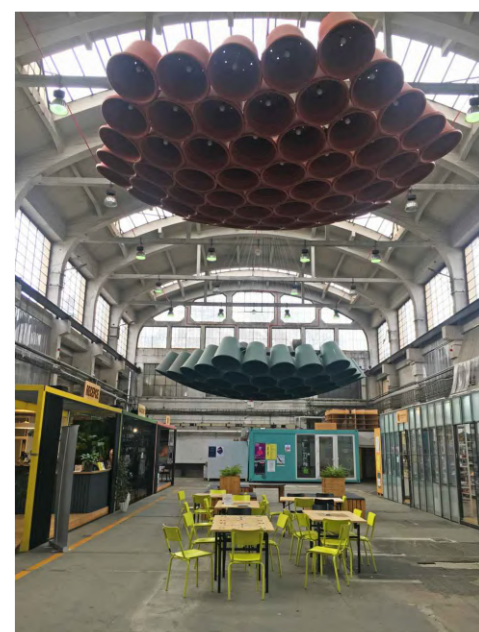
předprostor bývalých ústředních dílen a
autobusové haly, dnes prostor pro konání akcí,
venkovní sezení kavárny

bývalá čerpací stanice a řadové garáže

interiér kavárny a prostoru DEPO2015

nevyužívaný prostor vozovny
pohled na kostel sv. Mikuláše

cyklostezka u řeky kolem uzavřeného areálu DEPO2015
pohled na kostel sv. Mikuláše, alej líp

vodácký oddíl u řeky, pohled na lávku, most Milénia, železniční most

řeka Radbuza, sezení, schodiště k řece

předprostor Kožíškovy lávky, pohled na budovu Hlavního nádraží Plzeň

Papírenská lávka, pohled na objekty bývalé továrny na papír a na domov seniorů

cyklostezka zde končí a přechází na druhý břeh Radbuzy, zde je možnost pěšky do Městské plovárny, jeden z objektů bývalého lihovaru na pravé straně

ulice Cukrovarská
na levé straně objekty po lihovaru a na pravé straně po cukrovaru, dnes zde sídlí Správa informačních technologií města Plzně
pohled na kostel sv. Jana Nepomuckého

vstup do areálu sběrného dvora

ulice Presslova
na levé straně areál DEPO2015 a na pravé průmyslové objekty, sklady

vstup na dvůr Diecézní charity,
vlevo objekty po bývalém lihovaru

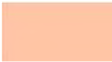

ulice Černická
na levé straně Benešova škola, na pravé straně budova bývalé tramvajové vozovny

konec ulice Černická, areál pro výrobu a skladování nábytku,
za objekty se nachází historicky první budova parkoviště v Plzni

LEGENDA ÚP

	plochy občanského vybavení		
	plochy smíšené obytné		plochy smíšené obytné - přestavbové
	plochy dopravní infrastruktury - železnice		
	plochy vodní a vodohospodářské		
	plochy přírodní		
	plochy parků		
	sběrné komunikace		
	veřejná prostranství		
	veřejná prostranství s převahou parkových ploch		
	pietní místa		

PŘESTAVBOVÁ PLOCHA DOUDLEVECKÁ 3.12a

rozvít městský, kompaktní charakter zástavby podporou intenzifikace a doplnění struktury

transformovat lokalitu pro posílení rezidenčního charakteru s důrazem na zachování a využití původních objektů industriálního charakteru a vhodné dokomponování novou zástavbou

rozvít strukturu veřejných prostranství

rozvít a podporovat polyfunkčnost území

rozvít říční promenády s prostory s volnočasovým charakterem

ŠIRŠÍ VZTAHY V ÚZEMÍ

Řešené území náleží centrálnímu městskému obvodu Plzeň 3 a je součástí Doudlevecké čtvrti. Území leží z hlediska širších vztahů na rozhraní odlišných městských struktur.

Na severní straně lokalita přiléhá k centru města, který je tvořený ustálenou kompaktní blokovou strukturou a nabízí veškerou občanskou vybavenost, jako jsou například různé úřady, kulturní střediska, obchody, kavárny, restaurace atd. Však tato blízkost je oddělné vnitřním městským okruhem a výškovou bariérou železničního koridoru, pouze v místě podjezdu pod dráhou je umožněna prostupnost směrem do centra. Tento široký komunikační koridor tvoří bariéru v území.

Směrem na jih do Doudlevců, se postupně charakter zástavby mění, zástavba je více neucelená a výšková hladina objektů se nejvíce pohybuje mezi 2 - 4 podlažími, někde však i 1NP u nejstarší zástavby nebo u halových objektů bývalých dopravních podniků, nebo až 6 NP u nových bytových domů. Dochází i ke změně charakteru nabízených služeb, nachází se zde více drobných provozů jako jsou například menší obchody, prodejny, opravny, stravovací služby, řemeslné dílny. Stále je však vidět, že je zachována základní bloková struktura s vnitrobloky. Parter slouží většinou ke komerčním účelům a bydlení je situováno do vyšších pater.

Středem řešeného území prochází hlavní komunikace ulice Doudlevecká a nachází se zde Štefánikovo náměstí se zimním stadiónem jako významné veřejné prostranství a Benešova škola s přílehlou mateřskou školou.

Na západě je území ohraničené železničním koridorem a na východě je území definováno řekou Radbuzou. Řeka dává této lokalitě jistý nezaměnitelný charakter tím, že přivádí přírodu do města a má vysoký potenciál rekreačního využití. Podél obou břehů řeky se nachází významné pěší a cyklistické trasy.

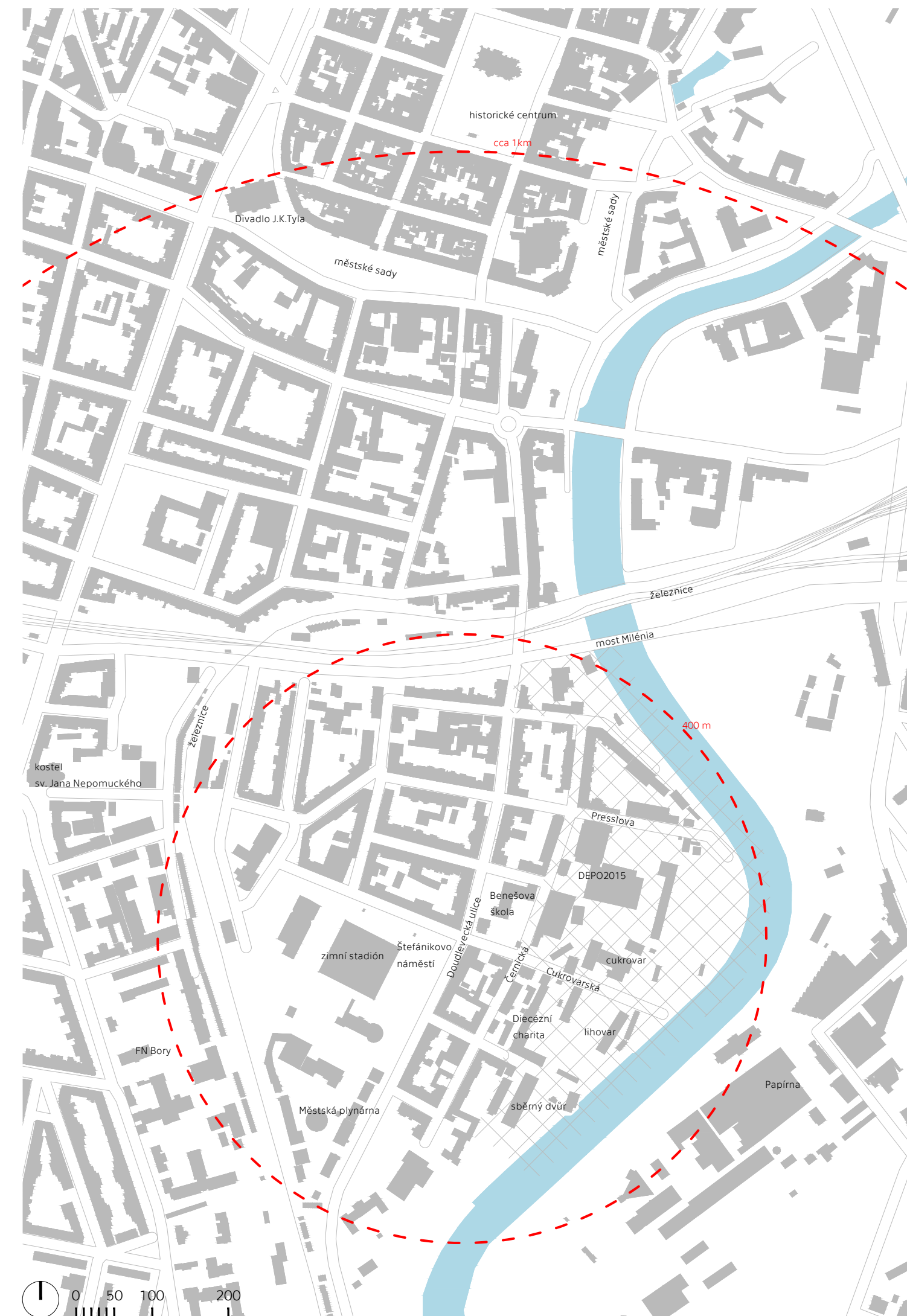
V jižní části zástavba směřuje do jakési špice, v níž se koridor železniční trati, Doudlevecká třída a řeka Radbuza téměř stýkají. V jižním cípu se nachází rozsáhlý areál městské plynárny nebo supermarketu.

ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Řešené území se nachází ve východní části čtvrti Doudlevice v prostoru meandru řeky Radbuzy. Na severu je ohraničeno komunikací vnitřního okruhu U Trati na západě ulic Černickou, na východě řekou Radbuzou. Podrobněji řešené části jsou kolem ulic Cukrovarská a Presslova.

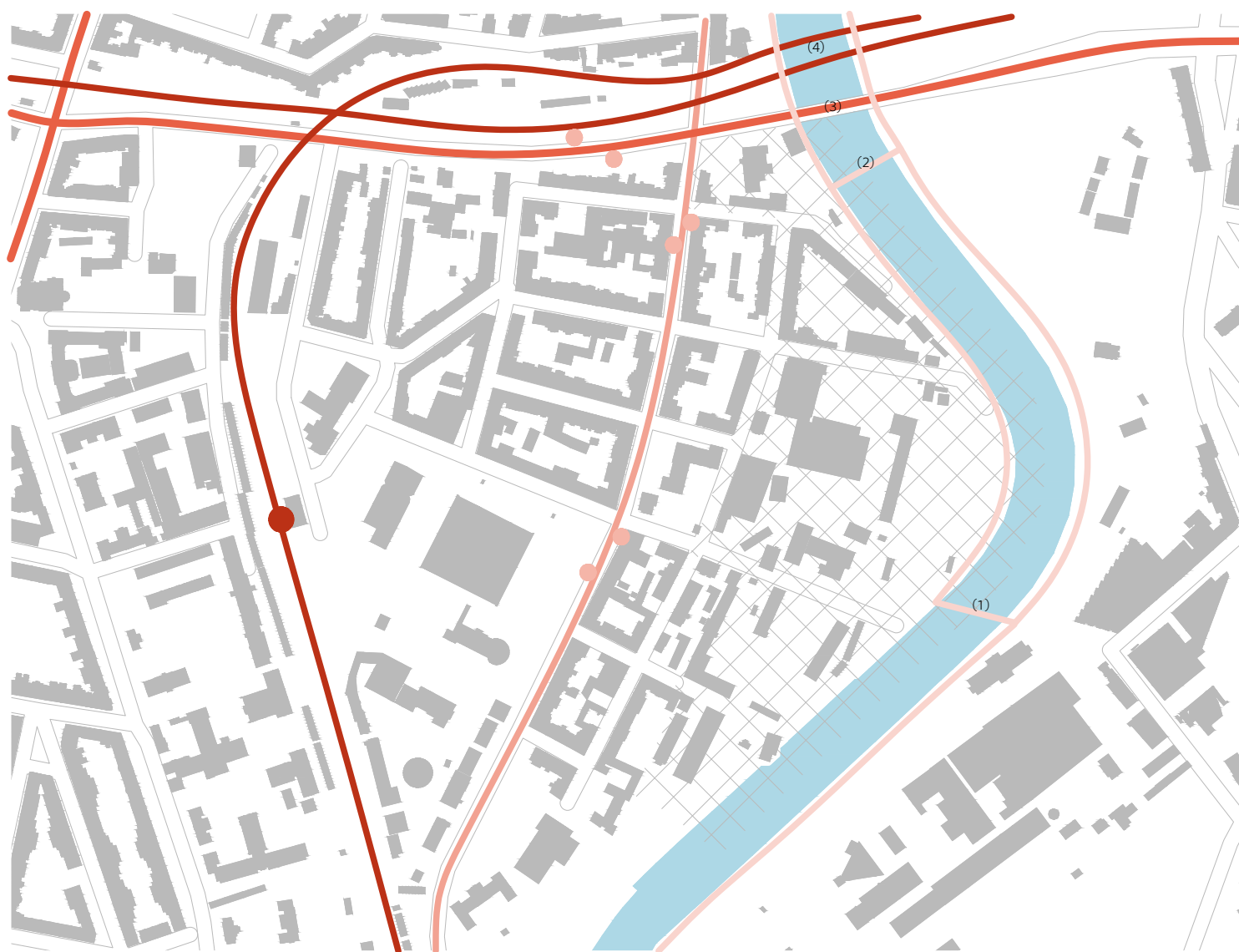
Území je rovinného charakteru, mírně se svažuje směrem k východu, k řece Radbuze. Širší řešené území má rozlohu cca 3 ha a řešené území cca 10 ha.

Většina pozemku je v majetku statutárního města Plzeň. Větší část řešeného území zaujímá areál bývalých dopravních podniků, lihovaru a cukrovaru. V současnosti část areálu dopravních podniků po rekonstrukci slouží jako kulturní prostor a lihovar s cukrovarem se staly sídlem společnosti Správy informačních technologií Plzeň. V severním cípu se nachází areál výrobně skladovacích objektů a v jižním cípu jsou prostory odpadového hospodářství.

DOPRAVNÍ ANALÝZA

OBČANSKÁ VYBAVENOST

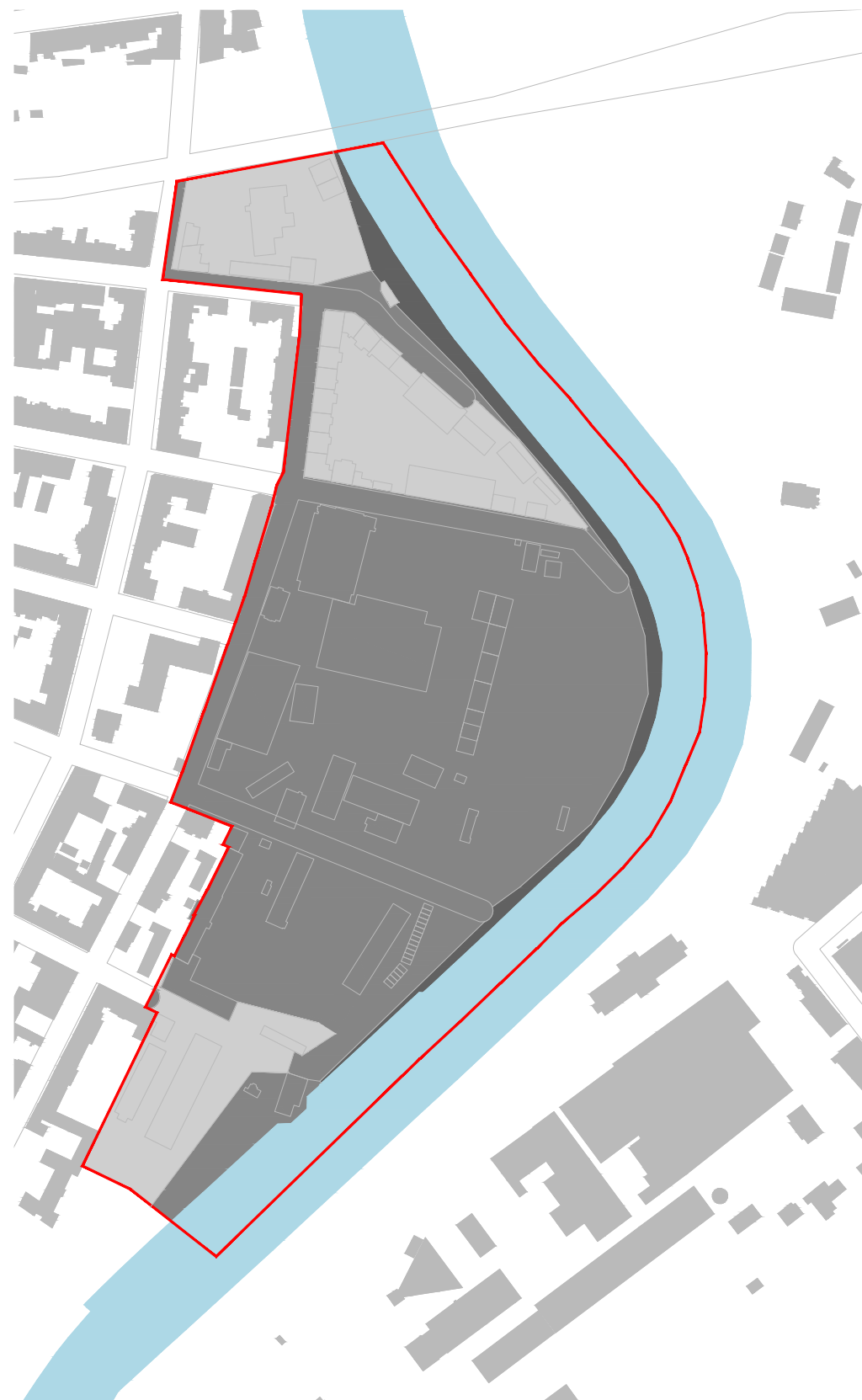
LEGENDA

- železnice
- městský okruh
- místní sběrná komunikace
- cyklostezka
- železniční stanice
- trolejbusová zastávka
- (1) Papírenská lávka
- (2) Kožíškova lávka
- (3) most Milénia
- (4) železniční most

LEGENDA

1 základní škola, mateřská školka	14 kreativní zóna DEPO2015
2 zimní stadión	15 Správa informačních technologií
3 plynárna	16 Diecézní charita
4 sokol	17 sběrný dvůr
5 městský úřad	18 volejbalový oddíl
6 Muzeum knihtisku a knihy	19 vodácký oddíl
7 obchod s potravinami	20 sportovní klub
8 supermarket	21 kostel
9 restaurace, kavárna	22 domov seniorů
10 lékárna	23 kulturní prostory Papírna
11 pošta	24 Fakultní nemocnice Bory
12 pension	25 střední škola, krytý bazén
13 lékař	26 okresní soud

VLASTNICKÉ VZTAHY

LEGENDA

- řešené území
- majetek ČR
- majetek města Plzně
- soukromí vlastníci

Většina pozemků je v majetku Statutárního města Plzně - areál bývalého depa, cukrovaru a lihovaru. Pozemky ve vlastnictví města jsou také komunikace a plochy zeleně podél řeky Radbuzy. Část území je ve vlastnictví soukromých osob - plochy drobné výroby a skladování, pozemky obytných domů. Úzký pruh na východní okraji řeky Radbuzy je ve vlastnictví České republiky.

PŘÍRODNÍ POMĚRY V ÚZEMÍ

VKP

Řešené území po celé délce ve východní části sousedí s řekou Radbuzou, která je významným krajinným prvkem č. 8511 Radbuza od soutoku s Úhlavou. Významné krajinné prvky jsou podle zákona o ochraně přírody a krajiny ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability.

Řeka radbuza je také významným prvkem územního systému ekologické stability, biokoridor regionálního významu, s lokálními biocentry:
(1) U Ježíška (Park u Ježíška) a (2) U Papírny (Plovární park u Radbuzy)

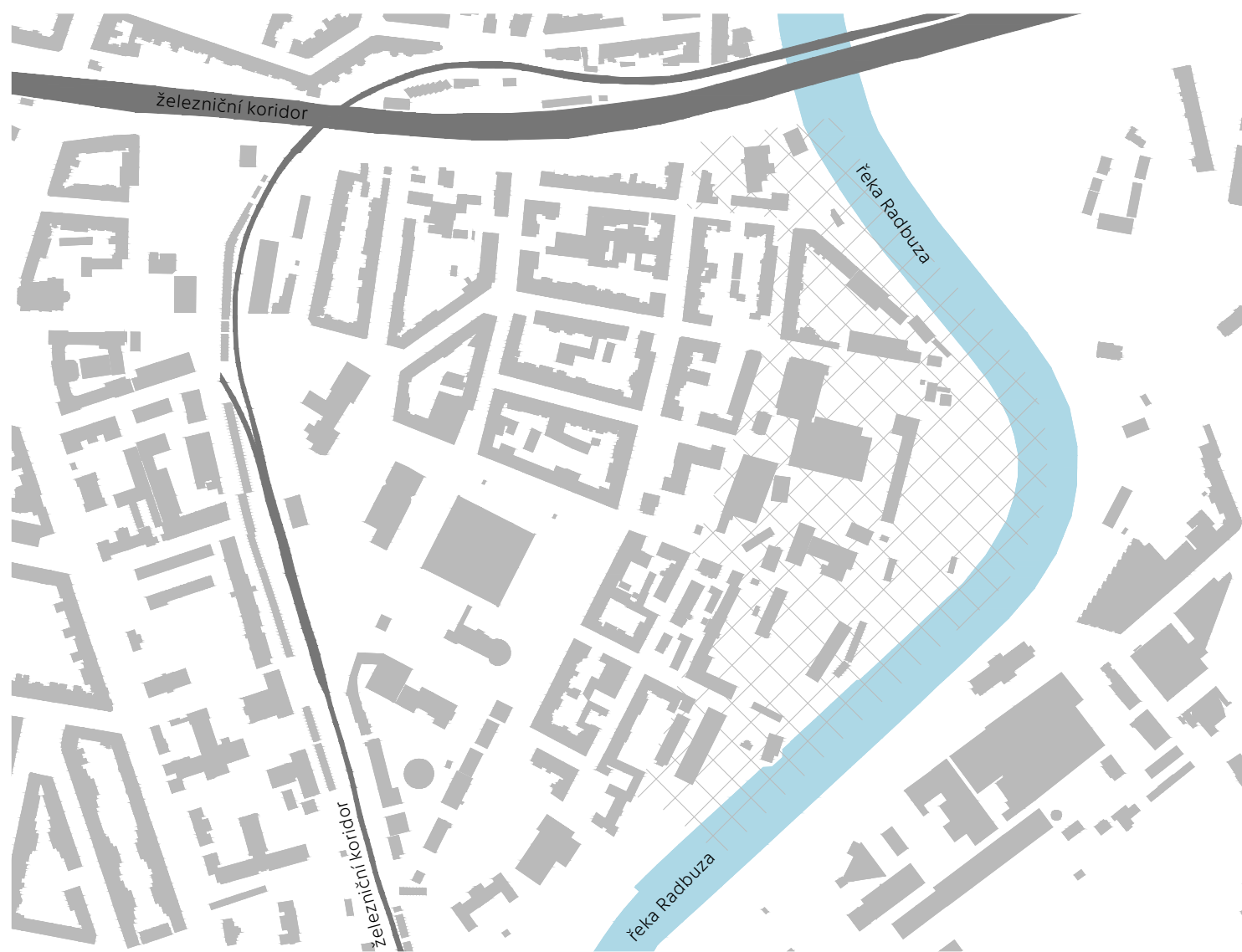
ZÁPLAVOVÉ ÚZEMÍ

světle modrá - pasivní zóna záplavového území
tmavě modrá - aktivní zóna záplavového území

Východní okraj řešeného území sousedí s hranicí záplavového území. Do malého úseku na jihovýchodní části od objektu bývalého lihovaru zasahuje pasivní zóna záplavového území Q100.

silné stránky	S	W	slabé stránky
blízkost historického centra historicky hodnotné stavby blízkost vody blízkost přírody dostupnost občanského vybavení většina staveb ve vlastnictví města		rozsáhlý areál depa - poze část pozemku využita výskyt chátrajících staveb nevyužití potenciálu řeky a přírody areály ohraničeny vysokou zdí nepropustnost území	
více propojení s městem turisticky aktivní Kreativní zóna DEPO2015 atraktivní bydlení v centru města využití potenciálu řeky, přírody zkvalitnění veřejného prostoru napojení na plzeňských greenways využití bývalého objektu tramvajové vozovny zviditelnění historických os		příliš megalomanské plány uzavřenost areálu špatná propustnost území	
příležitosti	O	T	hrozby

Území ve východní části čtvrti Doudlevice je velmi zajímavým prostorem s potenciálem pro další rozvoj ve městě. Díky blízkosti řeky a tím i přírody, přináší do města nezměnitelný charakter. Je zde mnoho příležitostí, které se dají využít a vhodně komponovat do návrhu - využití stávajících historicky a architektonicky hodnotných objektů, potenciál řeky, historické osy, blízkost města, dostupnost občanského vybavení, využití kultury... Posílení rezidenčního charakteru zástavby přinese do území nové aktivity a možnosti dalšího rozvoje stávajících a navazujících hodnotných objektů.

STÁVAJÍCÍ STAV

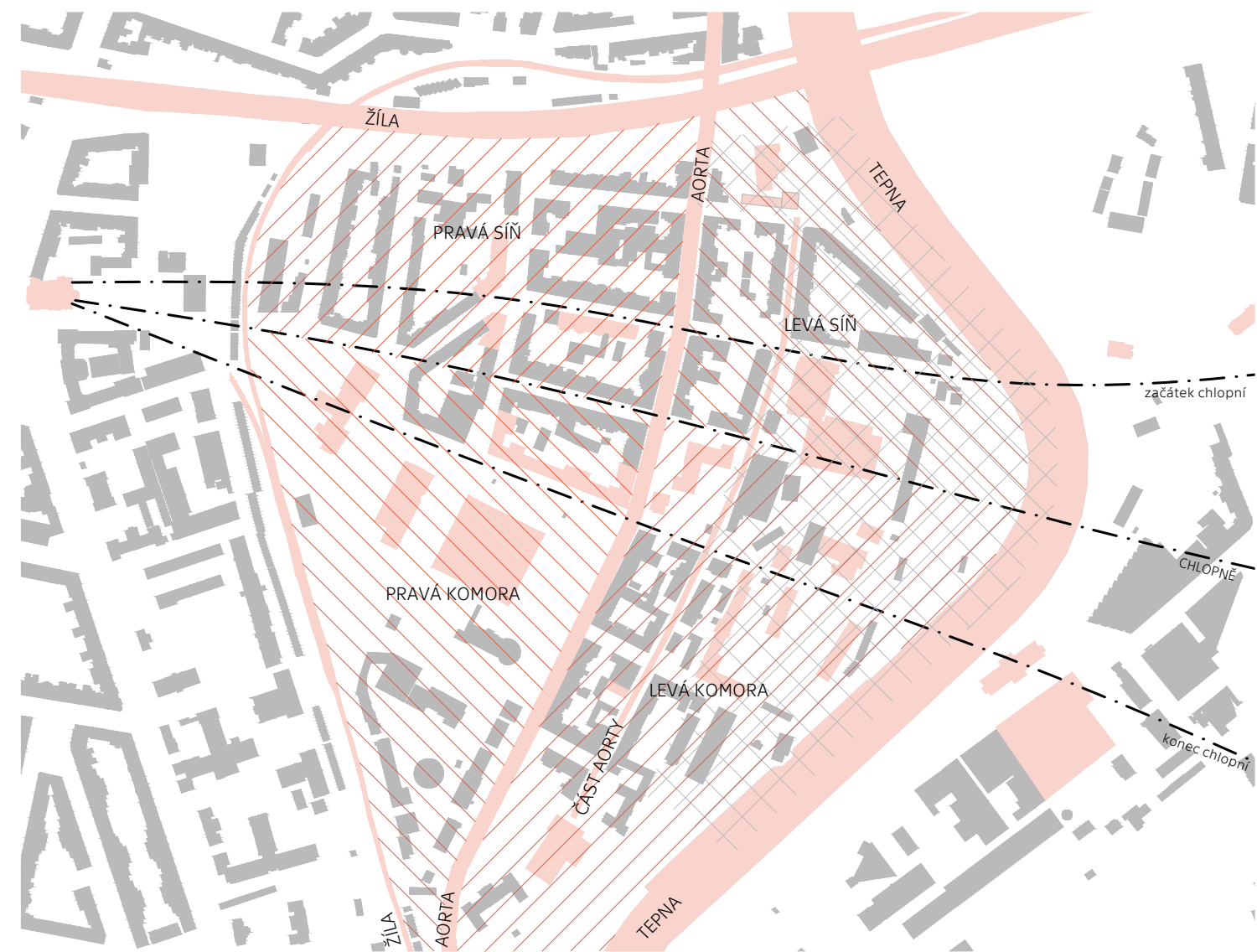

OSY

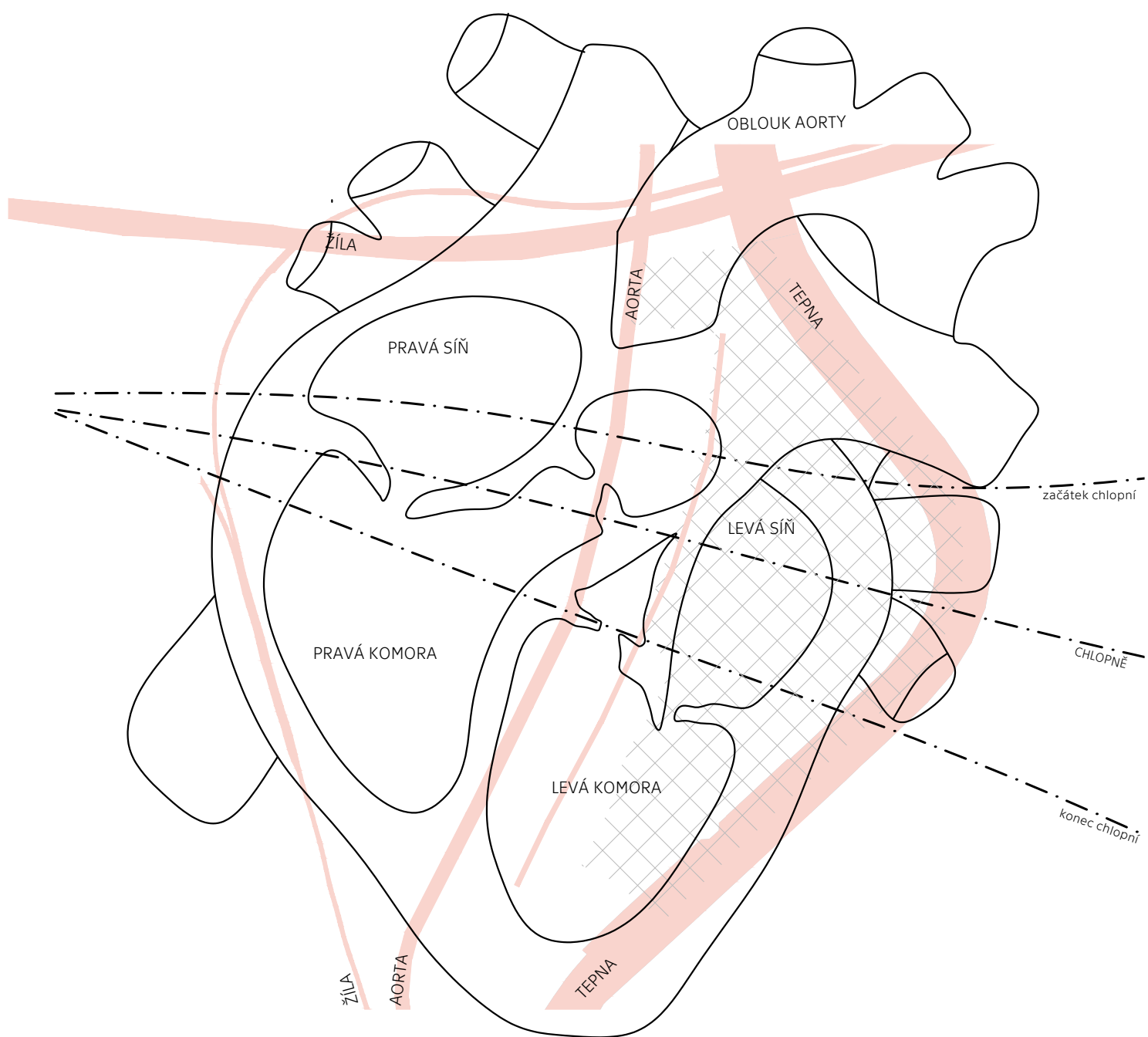
VÝZNAM OS

Kolem os dochází ke shlukování významných a historicky hodnotných objektů města. Dalšími důležitými prvky jsou koridor železnice a řeka Radbuza, které dané území ohraničují, a také hlavní komunikace, jež prochází skrze území - Doudlevecká třída. Paralelou Doudlevecké třídy je ulice Černická, která je také hodnotným prvkem v konceptu.

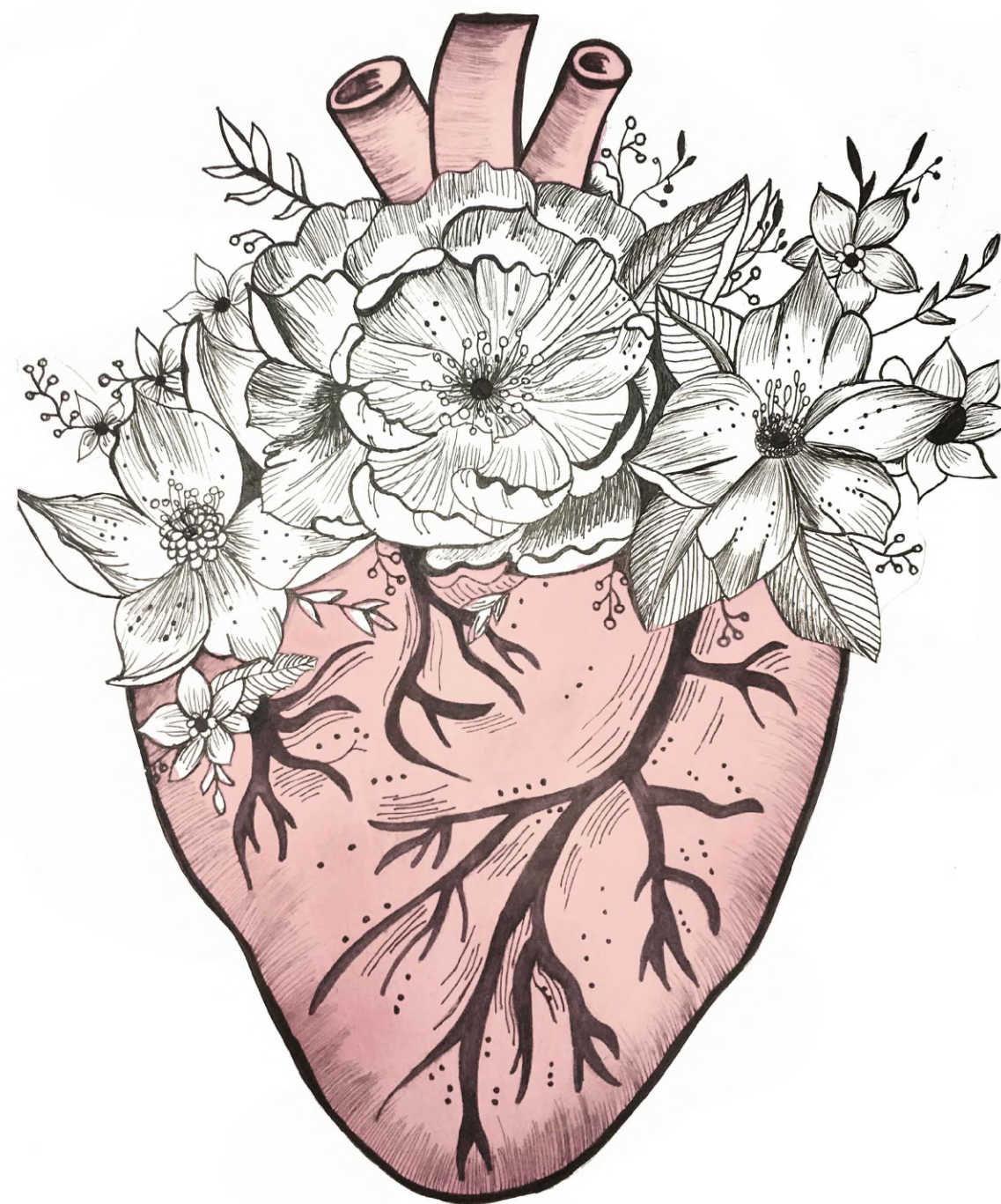
„ZVÍŘE" = SRDCE

TEPNA - řeka Radbuza - vede oksyločenou krev od srdce - řeka oživuje město
 ŽÍLA - železniční koridor - vede odkysličenou krev do srdce - železnice městotvorný prvek
 AORTA - Doudlevecká třída - prochází středem srdce, vede oksyločenou krev do celého těla - ulice/třída vytváří město
 CHLOPNĚ - prostor mezi osami hlavní, vedlejší - umožňují tok krve - pohyb, energie, děj, shluk ve městě

SRDCE = „ZVÍŘE“

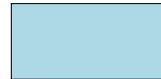

Anatomie

MĚSTO JE ŽIVÝ ORGANISMUS

LEGENDA

- 1 bývalé autobusové garáže, dnes Kreativní zóna DEPO2015
- 2 bývalé ústřední dílny, dnes Kreativní zóna DEPO2015
- 3 bývalá autobusová a tramvajová vozovna
- 4 bývalá zámečnická dílna
- 5 bývalé čerpací stanice a autobusové garáže
- 6 vrátnice
- 7 bývalá myčka depa
- 8 bývalá lakovna depa
- 9 bývalý lihovar a cukrovar, dnes Správa informačních technologií města Plzně
- 10 sportovní areál volejbalového oddílu
- 11 Diecézní charita Plzeň
- 12 průmyslové objekty
- 13 bydlení s komerčním parterem
- 14 vodácký oddíl
- 15 sběrný dvůr odpadového hospodářství
- 16 sportovní klub
- 17 výrobně skladovací objekty

- stávající objekty
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území
- hranice řešeného širšího okolí

LEGENDA

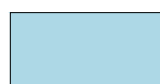

1 bývalá čerpací stanice depa	špatný technický stav
2 bývalé autobusové garáže	chátrající stav, dnes nevyužité
3 vrátnice depa	chátrající stav, dnes nevyužité
4 čistírna odpadních vod	chátrající stav, dnes nevyužité
5 přístavba k DEPO2015	nevhodné umístění, vzhled
6 bývalá zámečnická dílna	chátrající stav, dnes nevyužité
7 sklad	nevhodné umístění
8 přístavba k bývalé trolejbusové hale	nevhodné umístění
9 bývalá vrátnice depa	nevhodné umístění, vzhled
10 bývalá myčka depa	nevhodné umístění
11 budova bývalé lakovny depa	nevhodné umístění
12 přístřešky, sklady	nevhodné umístění
13 sportovní areál volejbalového oddílu	nevhodné umístění
14 objekt čerpací stanice	špatný technický stav, dnes nevyužitý
15 přístřešek	chátrající stav, vzhled
16 řadové garáže	nevhodné umístění
17 průmyslové stavby	nevhodné umístění
18 výrobně skladovací objekty	nevhodné umístění, vzhled
19 sběrný dvůr odpadového hospodářství	nevhodné umístění, nežádoucí zápach

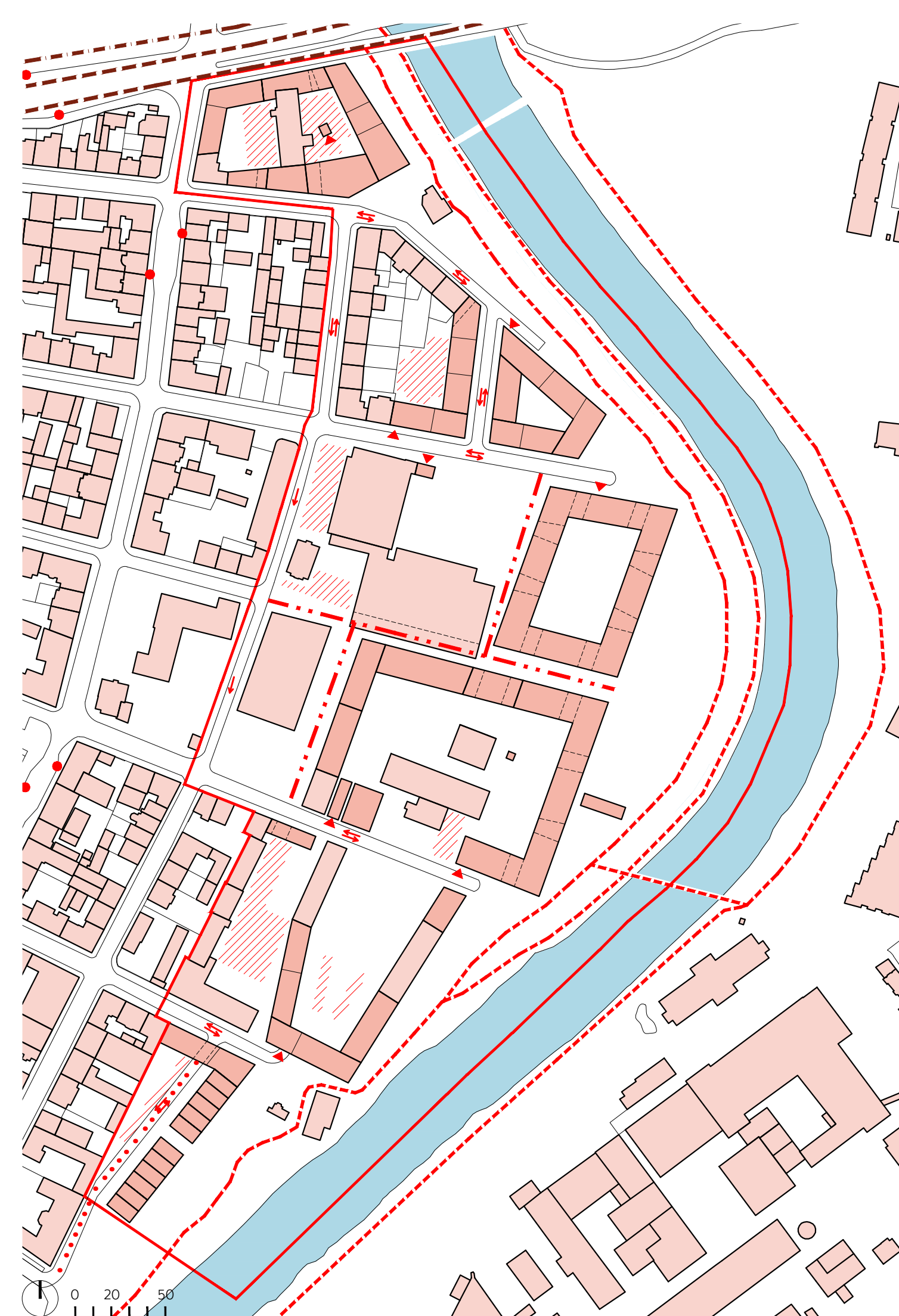
	objekty určené k demolici
	stávající objekty
	řeka Radbuza
	hranice řešeného území
	hranice řešeného širšího okolí

LEGENDA

- navržené objekty
- návrh na nové využití objektů
- stávající objekty
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území
- hranice řešeného širšího okolí

LEGENDA

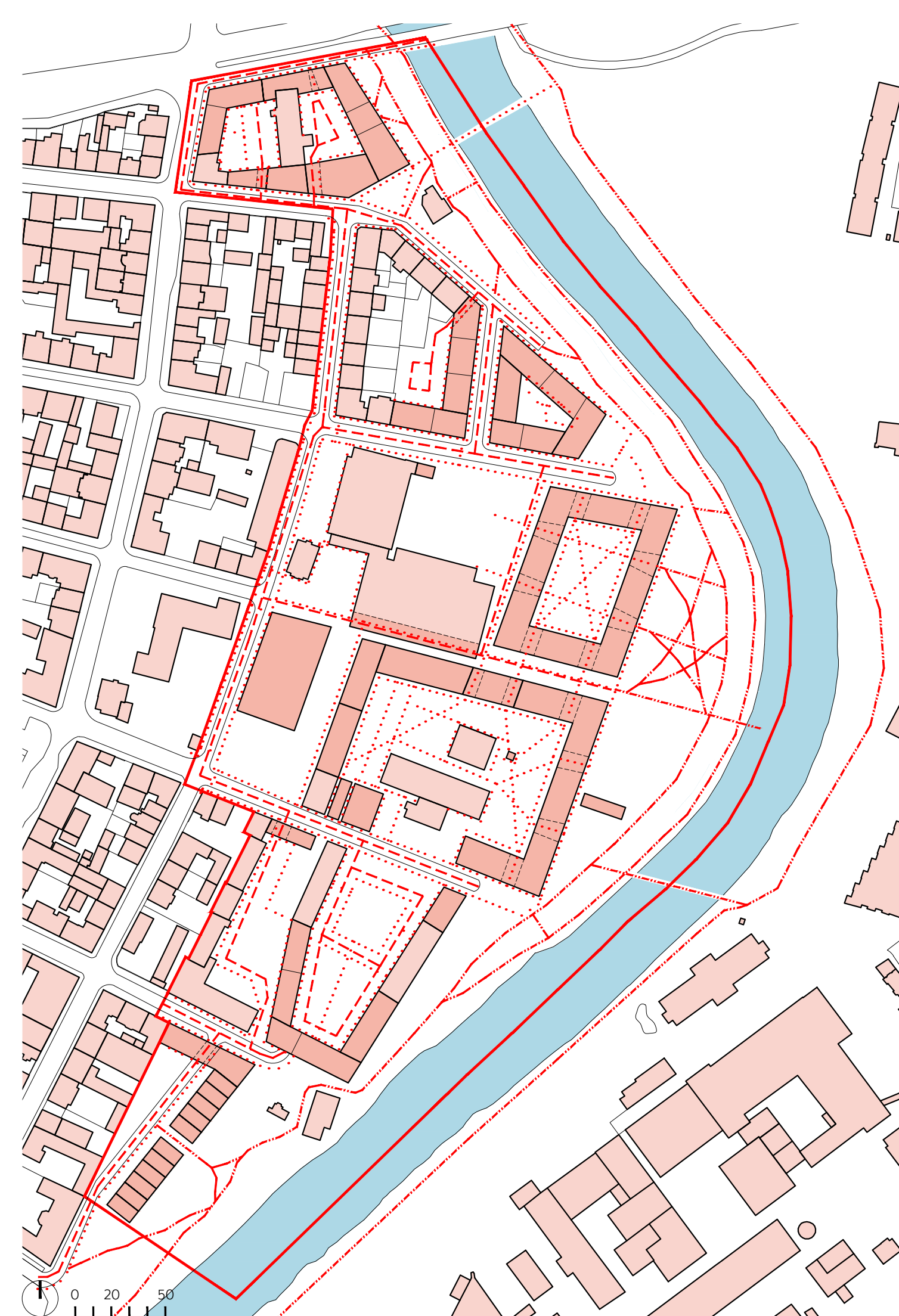
- směr dopravy
- vjezdy/výjezdy do podzemních garáží
- zastávka trolejbusu
- cyklostezka
- pěší zóna
- obytná ulice
- městský okruh
- železnice
- nadzemní parkoviště
- nová zástavba
- stávající zástavba
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území

FUNKČNÍ VYUŽITÍ OBJEKTŮ

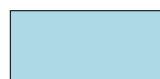

LEGENDA

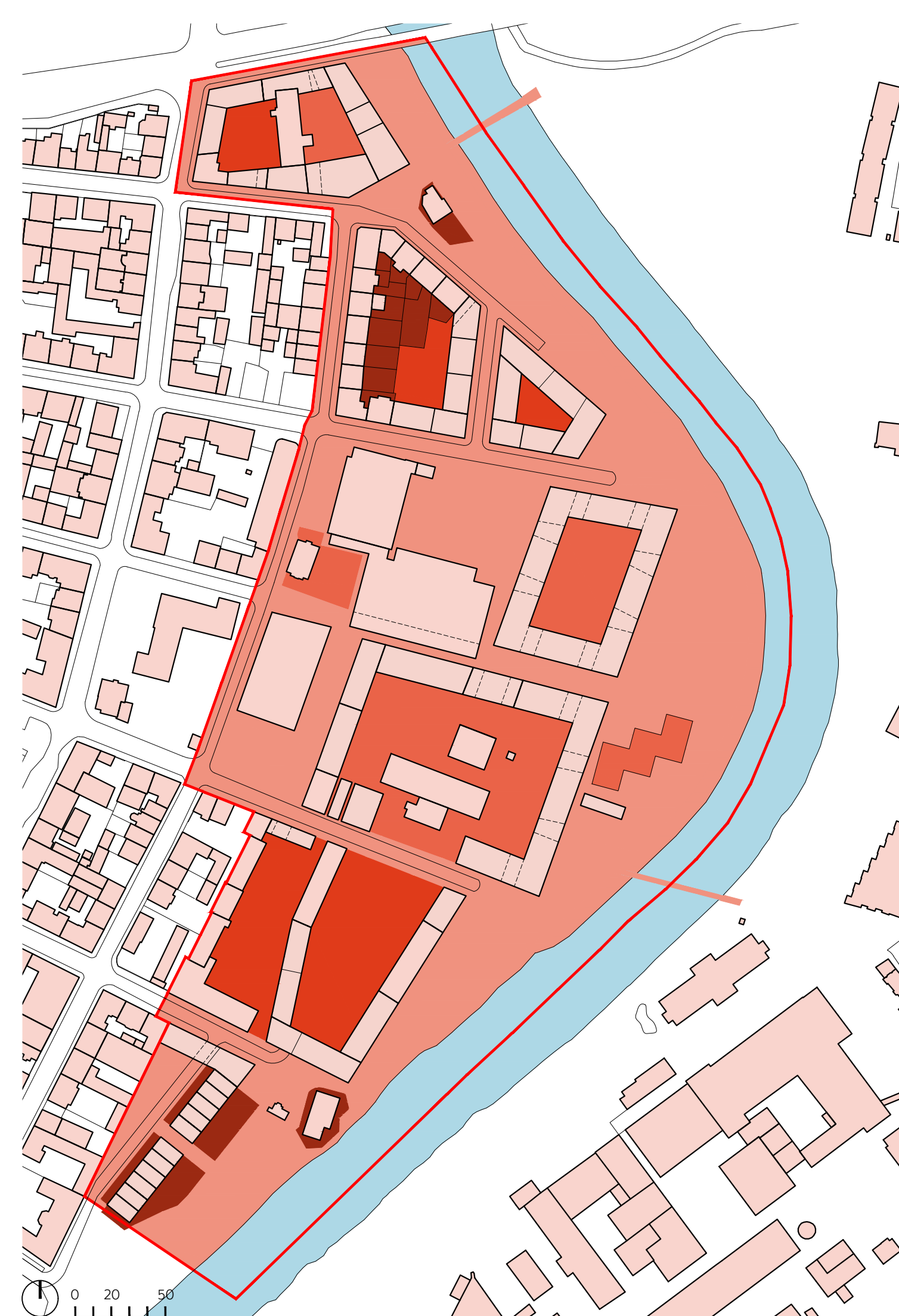
- občanská vybavenost
- 1 Kreativní zóna DEPO2015
- 1a tržiště v podloubí
- 2 Muzeum dopravního podniku
- 3 Centrum robotiky Plzeň - součásti Správy informačních technologií Plzeň
- 4 vstup do podzemního parkoviště
- 5 zvonice
- 6 Správa informačních technologií města Plzně
- 7 Diecézní charita Plzeň
- 8 domov seniorů, byty pro seniory
- 9 městská ubytovna pro rodiny
- 10 Městská knihovna Plzeň - pobočka Doudlevec
- 11 vodácký oddíl
- 12 volejbalový oddíl, občerstvení
- 13 sportovní klub
- administrativa
- služby
- 1 velká prodejna nábytku se showroomem a kancelářskými prostory
- 2 autoopravna
- bydlení
- aktivní parter
- stávající objekty mimo řešené území
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území

LEGENDA

- automobilová prostupnost
- pěší prostupnost
- prostupnost krajinou
- navržené objekty
- stávající objekty
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území

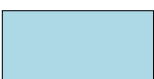

LEGENDA

- soukromý prostor
- polosoukromý prostor
- poloveřejný prostor
- veřejný prostor
- zástavba
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území

LEGENDA

- 1 NP
- 2 NP
- 3 NP
- 4 NP
- 5 NP
- navržená výšková dominanta, zvonice
- stávající objekty
- řeka Radbuza
- hranice řešeného území

LEGENDA

-

předprostor DEPO2015
 prostor pro konání různých akcí uspořádané DEPO2015 (koncerty, festivaly, výstavy), veřejný prostor je obohacený různými sochy DEPO2015, venkovním sezením kavárny, malým parkem
-

předprostor Muzea dopravního podniku
 obohacený boskety, květinovým záhonem a sochou symbolizující historií okolí (znak Škoda)
-

promenádní pěší zóna s možností zásobování
 zviditelnění historické osy bývalé Benešovy ulice, zóna je aktivní díky okolním komerčním plochám a umístěním tržiště do podloubí odkrytím části objektu DEPO2015 (např. prostor pro konání farmářských trhů)
-

promenádní ulice se stromořadím
 ulice severní - Presslova, končí výhledem na kostel sv. Mikuláše
 ulice jižní - Cukrovarská: pokračuje přes lávku do městské části Slovany a opačným směrem umožňuje výhled na věže kostela sv. Jana Nepomuckého
-

pěší zóna s možností zásobování
-

pěší zóna
-

obytná ulice
-

běžná ulice s možností parkování
-

1 optické oddělení pěší zóny od předprostoru DEPO2015 různými parkovými, herními a vodními prvky
-

2 podloubí vzniklé odkrytím části objektu DEPO2015, umožnění výhledu do krajiny, vracení historické osy do města
-

3 prostor pro umístění venkovního exponátu Muzea dopravního podniku - posuvna (zachovalá plošina pro posouvání vozidel bývalé vozovny)
-

4 parkoviště pro návštěvníky Muzea dopravního podniku
-

5 vyhlídkový prostor s parkovými lehátkami a lavičky, výhled na kostel sv. Mikuláše
-

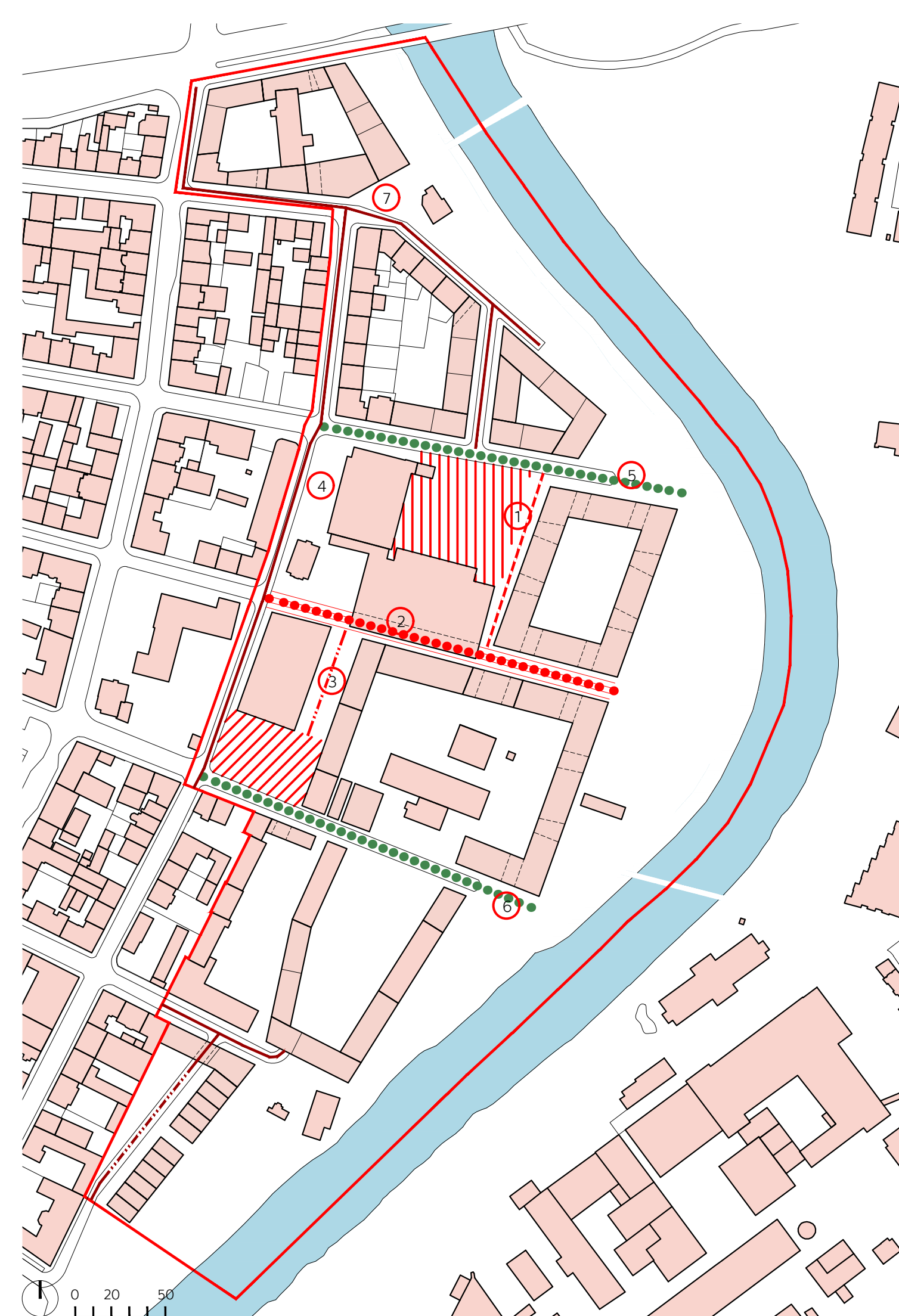
6 dlážděný prostor u stromořadí
-

7 předprostor nové pobočky Městské knihovny Plzeň
-

zástavba
-

řeka Radbuza
-

hranice řešeného území

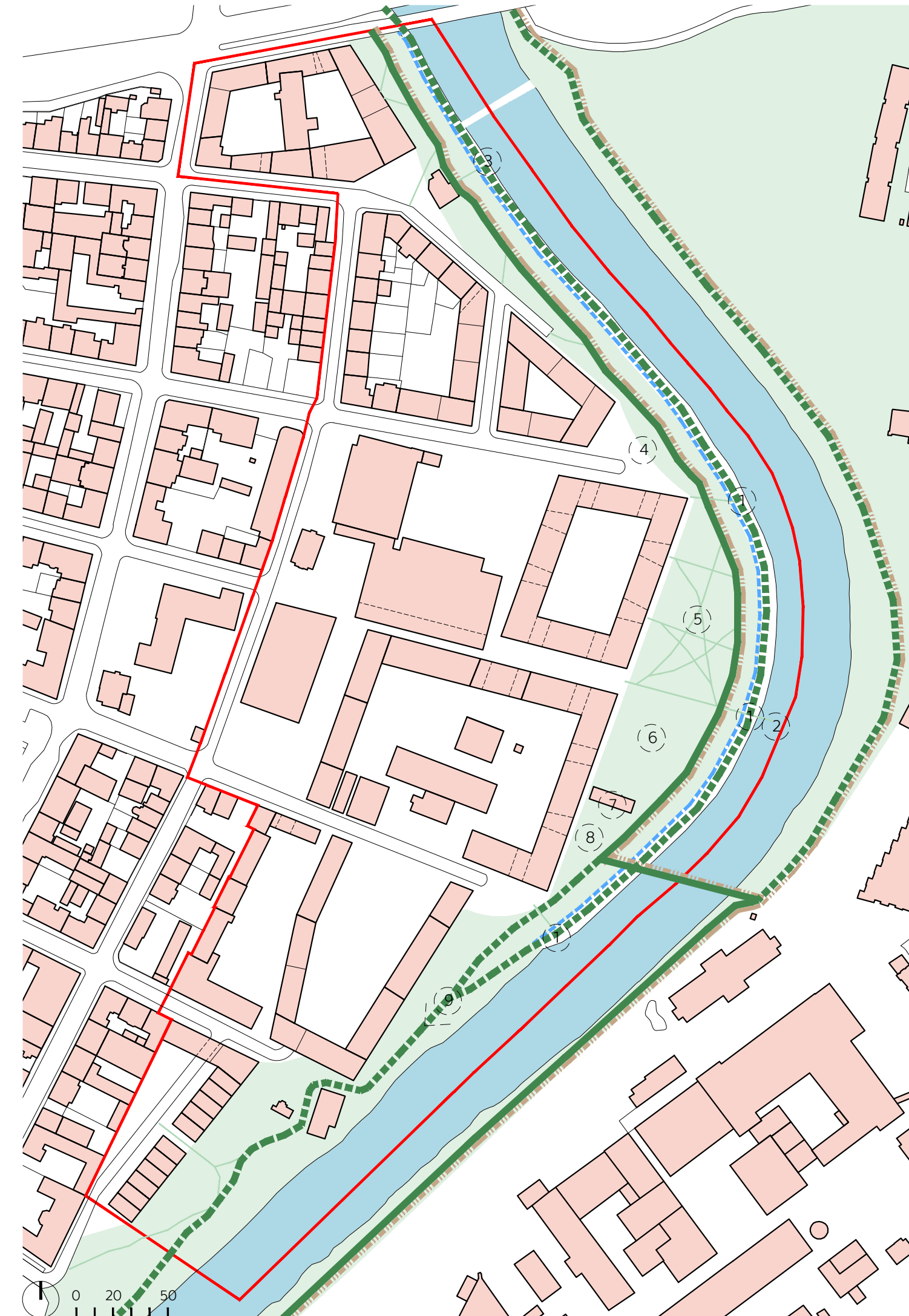
Greenways - zelené cesty - cesty v krajině - tvoří systém pro nemotorovou dopravu v Plzni. Jsou to stezky pro chodce, cyklisty, koloběžkaře, in-line bruslaře atd. Tyto sportovně rekreační trasy, převážně podél plzeňských řek a potoků, spolu s mosty a lávkami vyváří propojený systém.

Ve svém návrhu podporují projekt Greenways Plzeň. Stávající náplavku na Radbuze, která končí u Wilsonova mostu a nemá žádný cíl, prodlouží až do areálu DEPO2015, která vede paralelně se stávající cyklostezkou. Nová náplavka slouží také jako alternativa k cyklostezce pro lidi, kteří se rádi pohybují v bezprostřední blízkosti vody. Prodloužením náplavky až do této oblasti se turistická aktivita areálu DEPO2015 zvýší a bude mít větší navštěvovanost. Kolem cyklostezky a náplavky dále navrhuji park, který má za cíl zvýšit rekreačním potenciál území a má vytvořit kvalitní prostředí pro každodenní sport, procházky, odpočinek a pikniky.

Stávající cyklostezka v území přechází přes Papírenský park na pravý břeh Radbuzy. Ve svém návrhu navrhuji využití i levostranné nábřeží řeky - po Papírenské lávce dochází ke spojení cyklostezky s náplavkou a vzniká tím nová stezka - greenway. Dále navrhuji pokračování této nové stezky směrem k Plovárnímu parku a pak na Městskou plovárnu na Doudlevcích.

LEGENDA

	stávající greenways		schodiště k řece
pobytové schody u řeky
	navržené greenways		molo pro krmení labutí,
půjčení lodiček
	stávající cyklostezka		molo pro loděnici
	navržená náplavka		vyhlídka s parkovými lehátky a lavičky
	prostupnost krajinou		pobytová louka
	plochy přírodní, parků		volejbalové hřiště
	zástavba		volejbalová klubovna
občerstvení, sezení v parku
	řeka Radbuza		fit prvky pro cvičení
	hranice řešeného území		směr Plovární park a
Městská plovárna

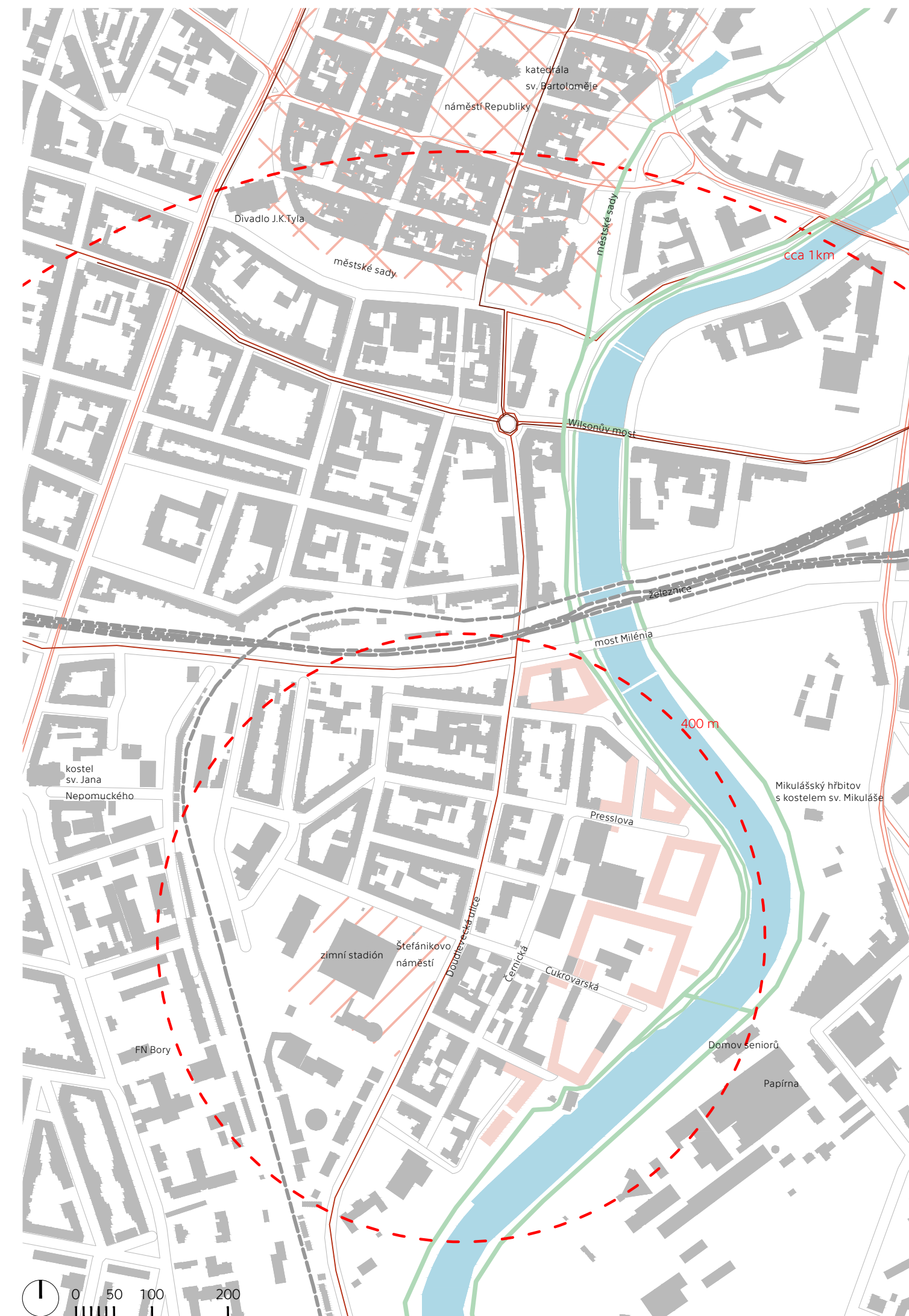
Rozvoj řešeného území je připravována tak, aby se mohla zastavit postupně pomocí etapizace. Navržená zástavba je rozdělena na nezávislé výstavbové celky. Každý celek je typické tím, že má společné podzemní případně nadzemní část se vstupy a vjezdy a má určené napojení na technickou infrastrukturu. V nadzemní části se výstavbová plocha rozděluje do jednotlivých objektů se samostatnými vstupy a vertikálními komunikacemi a prostory bezprostředního okolí (předprostory, vnitrobloky). Rozdělení na jednotlivé celky má za cíl postupnou etapizaci výstavby. Předpokládá se, že v rámci výstavbových celků bude zachována různorodost jednotlivých objektů a tím i členitost městského organismu.

V první řadě by začala etapa výstavby náplavky a s ní spojená úprava městského parku. Tímto krokem se zvýší navštěvovanost území, a tudíž se území stane více atraktivním.

LEGENDA

	A		G		stávající objekty
	B		H		řeka Radbuza
	C		I		hranice řešeného území
	D		J		
	E		K		
	F				

LEGENDA

- historické centrum Plzně
- Štefánikovo náměstí
- greenways Plzeň
- tramvajová trasa
- trolejbusová trasa
- autobusová trasa
- železnice
- nová zástavba
- stávající zástavba
- řeka Radbuza

MASTERPLAN

LEGENDA

	navržená zástavba		mobiliář, zídky, obrubníky
	stávající zástavba		dřeviny
	šikmé střechy		květiny <i>Třapatka nachová</i> <i>Třapatka nachová „Alba“</i> <i>Heřmánek pravý</i>
	řeka Radbuza		květiny <i>okrasný česnek</i> <i>Bělotrn kulatohlavý</i> <i>Veronica „Rozrazil“</i>
	travnaté plochy		traviny <i>Pampas dvoudomý</i> <i>Dochan huňatý</i> <i>Muhlenbergia Capillaris</i>
	cyklostezka		
	náplavka		
	dlažba kočičí hlavy		
	rastrovaná dlažba		
	velkoformátová dlažba		
	mlatové cesty		
	zatravňovací plocha		
	dopadová plocha		
	hřiště		
	molo		
	lávka		

návrat historické stopy
nové využití historicky hodnotných objektů
otevření pohledových os
úpravy předprostorů významných veřejných budov
vytváření prostupných otevřených městských struktur
vyhlídky, průhledy
vytváření nábřežních a uličních promenád

HISTORIE, STAV

Stávající zástavba a využití území je důsledkem urbánního rozvoje z konce 19. století. Levý břeh Radbuzy se stal sídlem řady průmyslových objektů z důvodu potřeby vody. Nacházel se zde cukrovar a lihovar a po ukončení výroby v závodech zde vznikly objekty dopravního podniku Plzně.

Struktura zástavby má šachovnicový charakter, typický pro historické jádro města a jeho okolí. Osou území Doudlevecké čtvrti je Doudlevecká ulice, která má v tomto případě charakter městské třídy, kolem které navazují jednotlivé sítě ulic.

Z urbanistického pohledu je velmi důležitý kontakt zastavěného území s prostředím řeky Radbuzy. Řeka přivádí přírodu do středu města - silně urbanizovaného území.

ZÁKLADNÍ KOMPOZIČNÍ PRVKY

V návrhu vycházím z myšlenky jednotlivých kompozičních os - hlavní osy a vedlejší osy. Hlavními osami jsou Doudlevecká třída (aorta) a osa procházející středem území, díky které vracím historickou Benešovu ulici do města a vytvářím pěší promenádu směrem k řece. Tato osa umožňuje pohledovou a pěší prostupnost městské struktury ke krajině, díky přeměnění jedné části stávajícího objektu DEPO2015 na otevřenou plochu podloubí a umístění tržiště. Vedlejšími osy území jsou osy ulic Presslova a Cukrovarská. Tyto osy jsou v návrhu sjednocené a zvýrazněné stromořadími. Konec Presslovy ulice je vyhlídkovým místem, které poskytuje jedinečné výhledy na tamější krajinu a kostel sv. Mikuláše. Cukrovarská ulice pohledově pokračuje přes Papírenskou lávku do městské části Slovany a opačným směrem než je řeka umožňuje pohled na věže kostela sv. Jana Nepomuckého. Vedlejší osy spolu s osou hlavní středovou se sbíhají do jednoho bodu, což je kostel sv. Jana Nepomuckého. Další osou je Černická ulice (pomocná aorta), paralela osy Doudlevecké třídy (aorta), tato osa začíná a končí na významných občanských vybavenostech.

Dalším důležitým kompozičním prvkem je nepostradatelná osa v celém organismu města Plzně - řeka Radbuza (tepna) přivádějící přírodu do města a tím i život, pohyb, energii. Prostor mezi vedlejšími osy Cukrovarské a Presslovy ulice a řekou Radbuzou je zvýrazněn důležitou excentricitou, která je v návrhu dále posílena umístěním městského parku se sportovními aktivitami, zachováním a rozvíjením nábřežní promenády, cyklostezky a náplavky.

NÁVRH

Rozvoj území je navržen jako pokračování městské kompaktní blokové struktury. Území je složeno ze tří částí: centrální část, levé křídlo a pravé křídlo.

Centrální území je navrženo jako kompaktní různorodá zástavba. Je obohacena o konvertovaný objekt historicky prvního objektu bývalé vozovny - Muzeum dopravního podniku s předprostorem a venkovním exponátem historické posuvny. Dalším důležitým veřejným prostorem je interaktivní náměstí DEPO2015 s umístěnými sochy a malým parkem, umožňující optické oddělení prostoru DEPO2015 od pěší zóny. Přeměněním jedné části stávajícího objektu DEPO2015 na podloubí vytváří další veřejné prostranství pěší zóny a umožňuje umístění tržiště do prostoru podloubí.

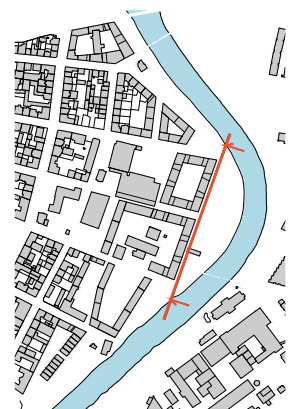
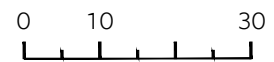
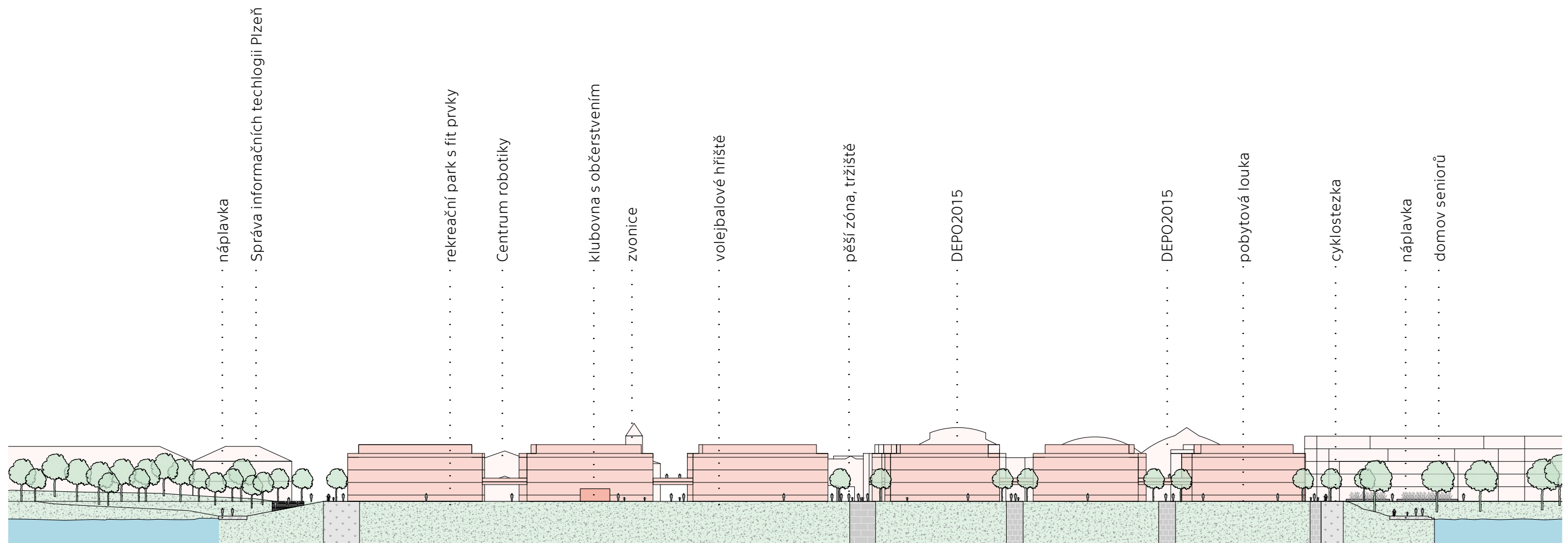
V centrální části se dále vyskytuje areál Centra robotiky, který je obklopen polyfunkční blokovou strukturou otevřenou směrem k areálu Správy informační technologie Plzně. V druhé pravé struktuře bloku převládá rezidenční využití. Oba bloky vytváří poloveřejné vnitrobloky a poskytují svým návštěvníkům prostory k odpočinku v zeleni. U Centra robotiky ve vnitrobloku je umístěna zvonice, jako historická stopa po komínu lihovaru.

Levé křídlo území je charakteristické rozvolněnější strukturou. Na základě myšlenky vracení historické stopy do území je do areálu Správy informační technologie vracena půdorysná stopa bývalých objektů lihovaru. Celý areál Správy informačních technologií je obohacena o různé objekty k vzdělávacím, pracovním, inovačním a shromažďovacím účelům. Levé křídlo je zakončeno otevřeným blokem do tvaru trojúhelníku a obytnou uličkou. Je zde umístěna zástavba řadových městských domů s vlastní zahrádkou a výhledem na přírodu.

Pravé křídlo území je charakteristické kompaktní strukturou do jednotlivých bloků. Nachází se zde domov seniorů a jednotlivé byty pro seniory. Obyvatelstvo Plzně velmi rychle stárne a v Plzni je nedostatek pečovatelských institucí pro tuto skupinu lidí. V této části dále vzniká nová ulice, která směřuje přímo na veřejný prostor DEPA2015 a umožňuje další pěší a pohledovou prostupnost směrem k přírodě, řece. Nejsevernější blok v této části je obohacen o novou pobočku městské knihovny, která se nachází přímo na konci ulice Černická (ulice Černická začíná a končí na významných objektech). Důležitým prvkem celého bloku je středový objekt - historicky první objekt parkovacího domu v Plzni, který je v návrhu zachován a slouží k nábytkářským účelům.

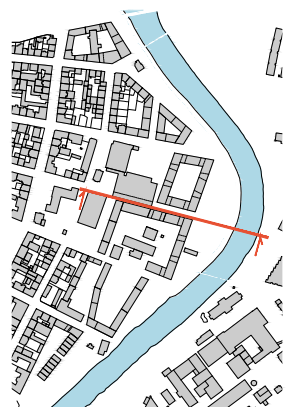
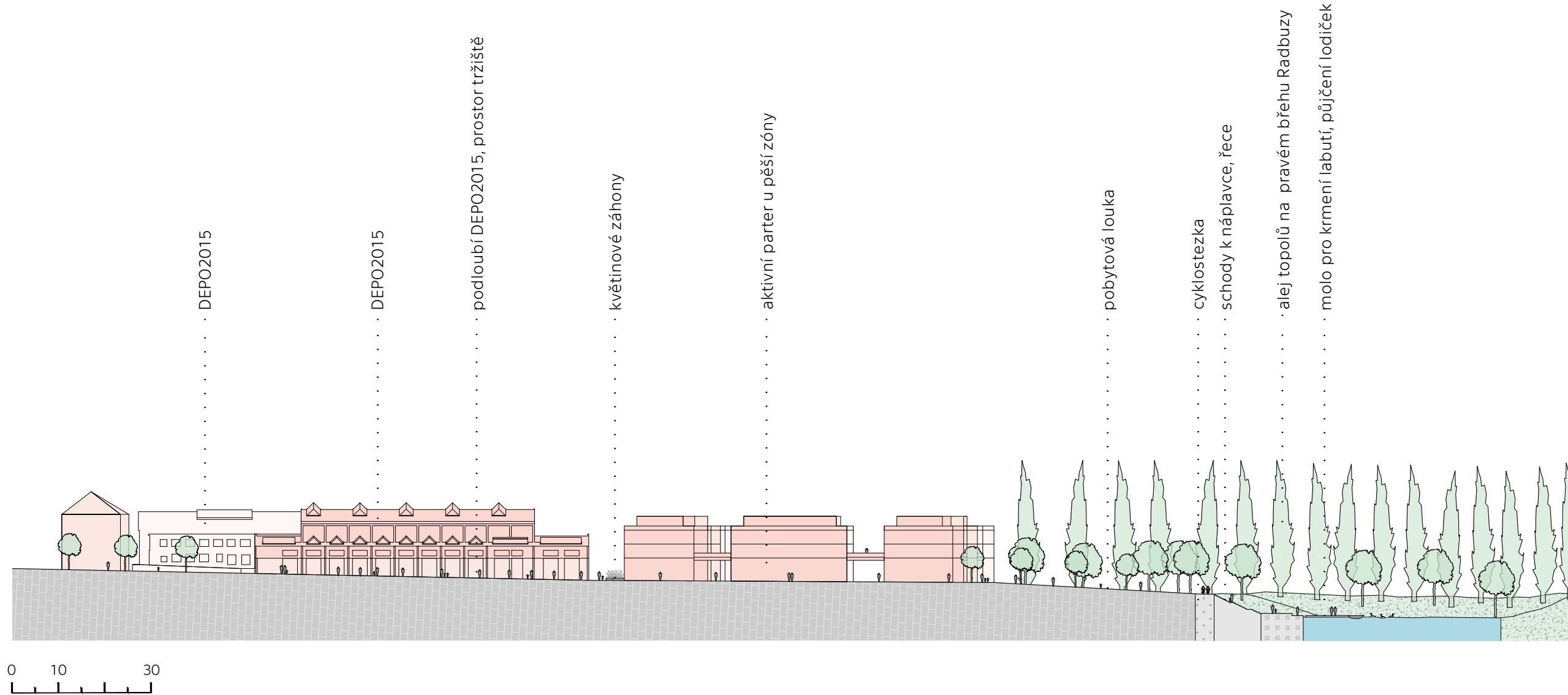
V celé lokalitě jsou veřejné prostory obohaceny o zeleň. Jsou použité dřeviny, které dobře snášejí městské prostředí a přispívají okolí svým vzhledem. V okolí řeky Radbuzy jsou zachovány všechny stromy a doplněny nové, jde převážně o lípy. Před významné městské budovy a na pěších zónách jsou umístěny vyvýšené květinové záhony s možností posezení. Tím jsou uvolněny pohledové osy na budovy a okolí. Použité květiny v záhonech jsou vybrány tak, aby přispěly okolí svou malebností a detailem.

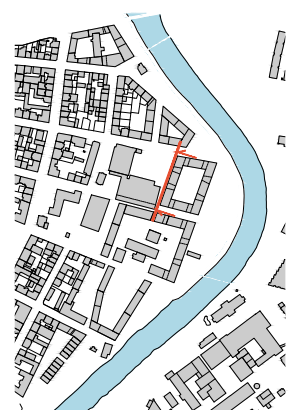
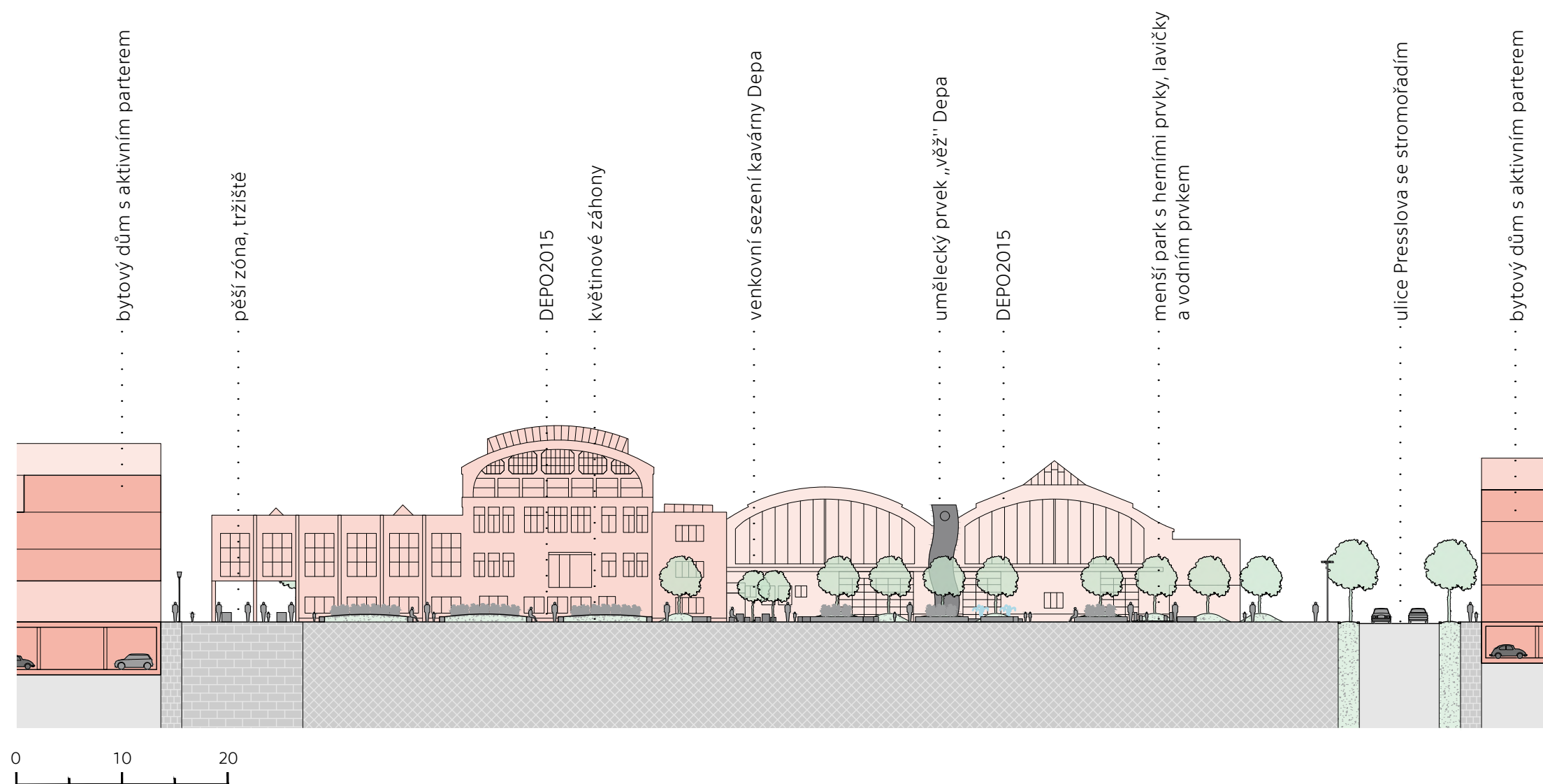
LEGENDA

- objekty v řezu
- objekty nejbliže
- objekty blíže
- objekty nejdále

LEGENDA

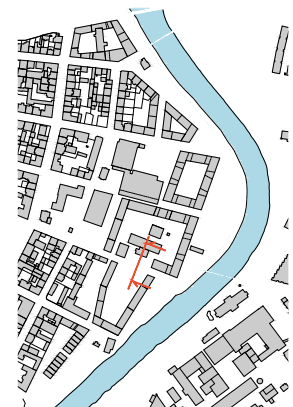
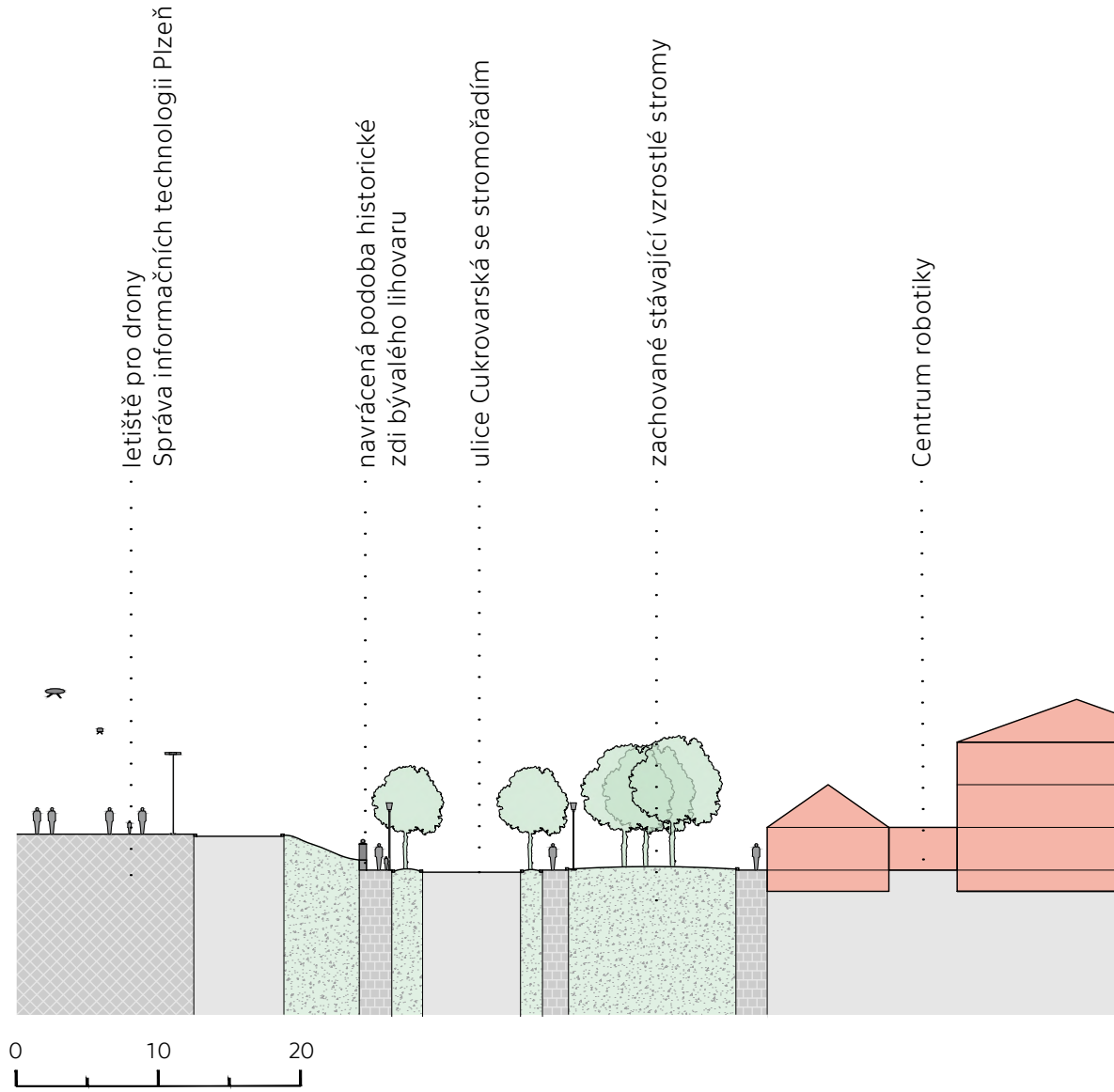
- objekty v řezu
- objekty nejbliže
- objekty blíže
- objekty nejdále

LEGENDA

- objekty v řezu
- objekty nejbliže
- objekty blíže

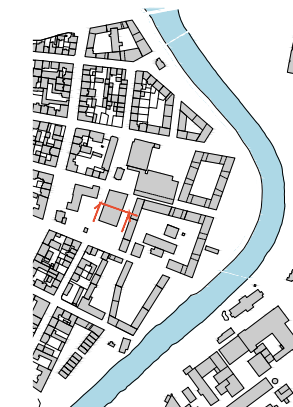
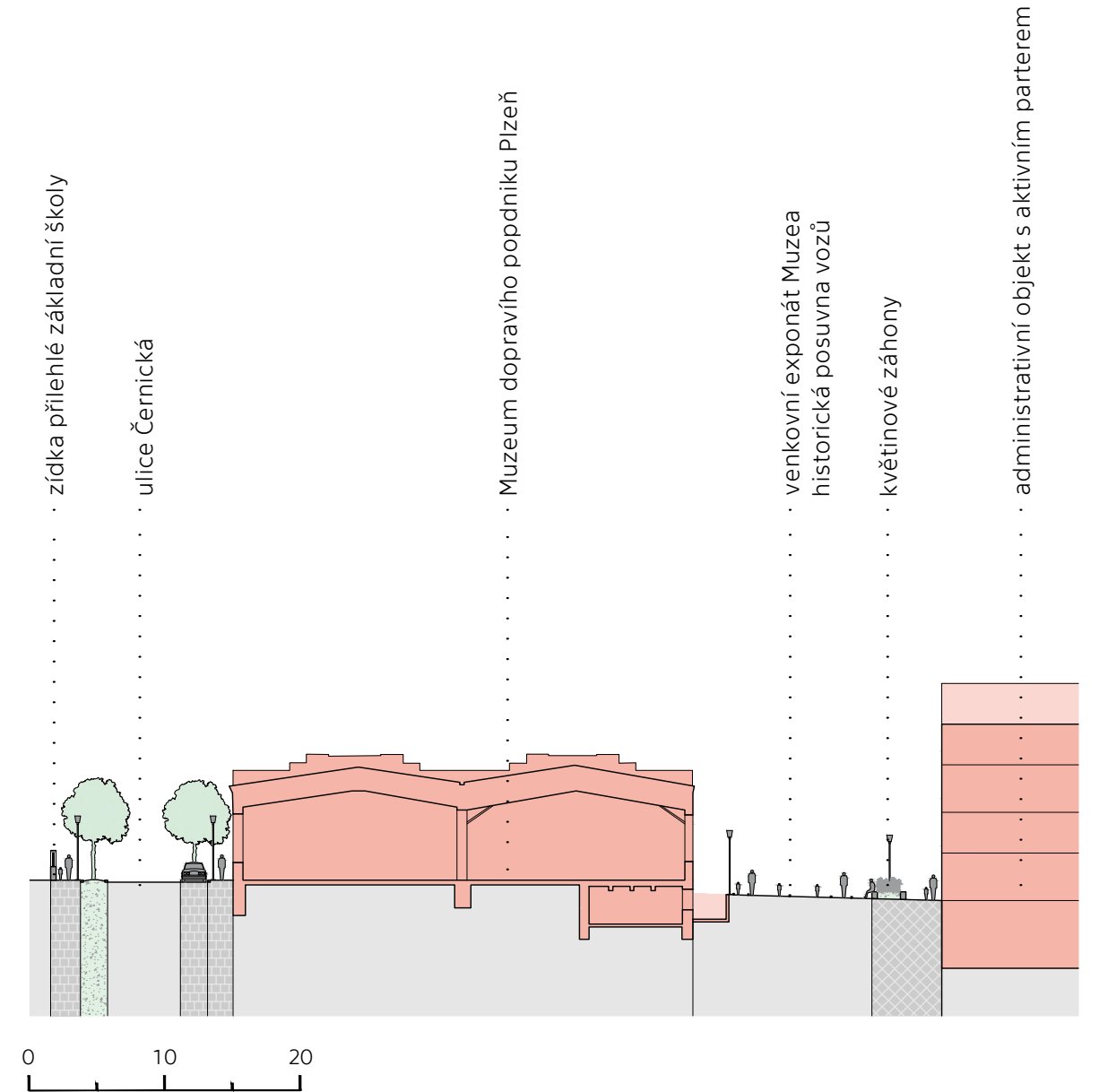
ŘEZ 4

LEGENDA

 objekty v řezu

ŘEZ 5

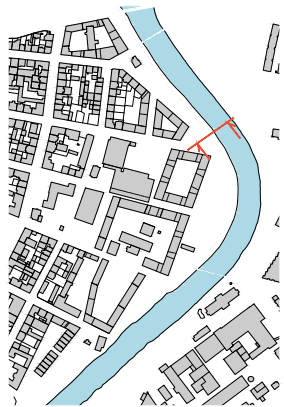
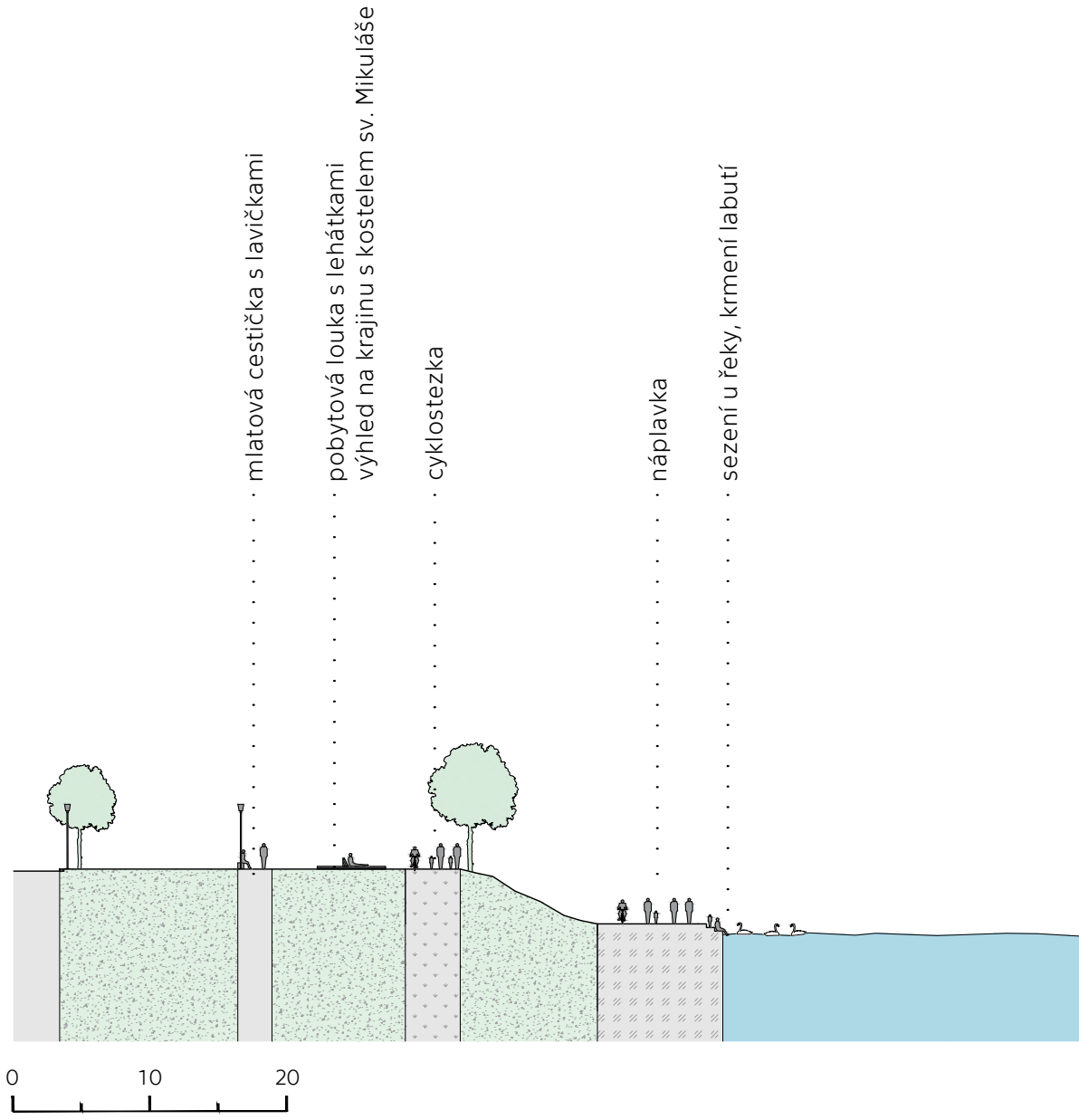

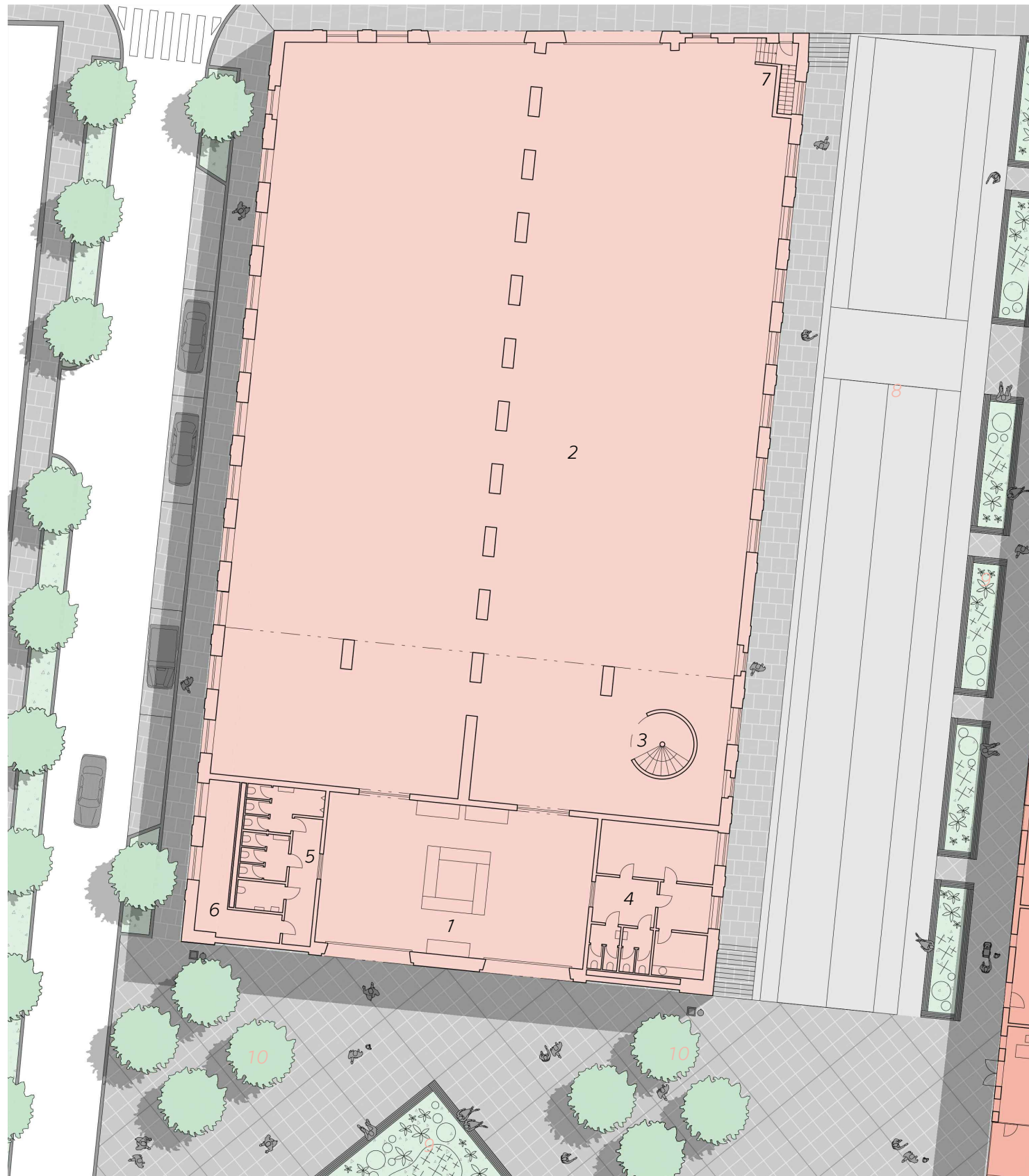
LEGENDA

 objekty v řezu

 objekty v pohledu

ŘEZ 6

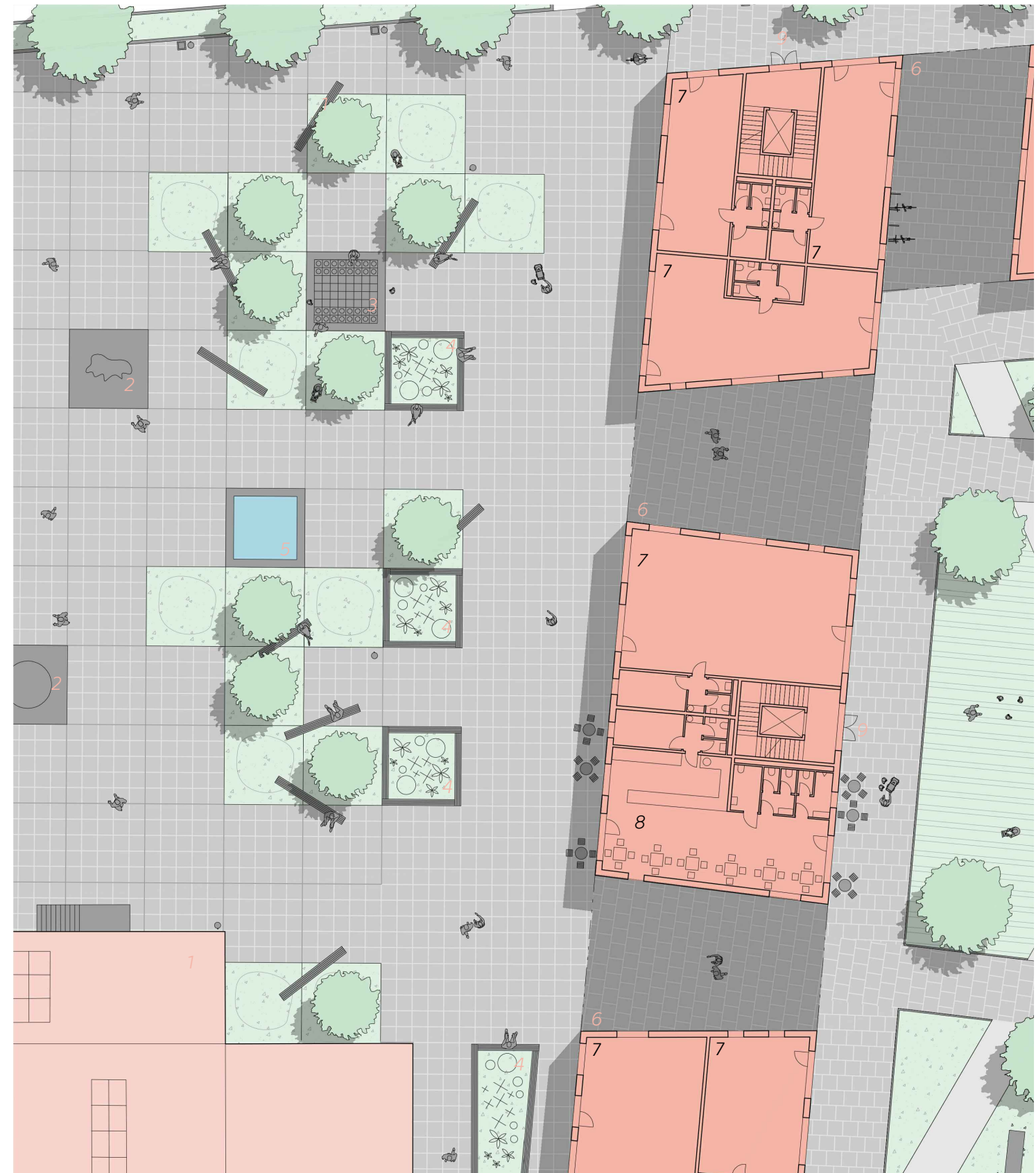

- 1 vstupní prostor muzea
- 2 výstavní prostor
- 3 točitá schodiště do galerie
- 4 zázemí zaměstanců

- 5 toalety návštěvníků
- 6 technické zázemí
- 7 schodiště do podzemního podlaží
- 8 venkovní exponát Muzea - historická posuvna

- 9 květinové záhony se sezením
- 10 boskety

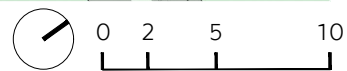
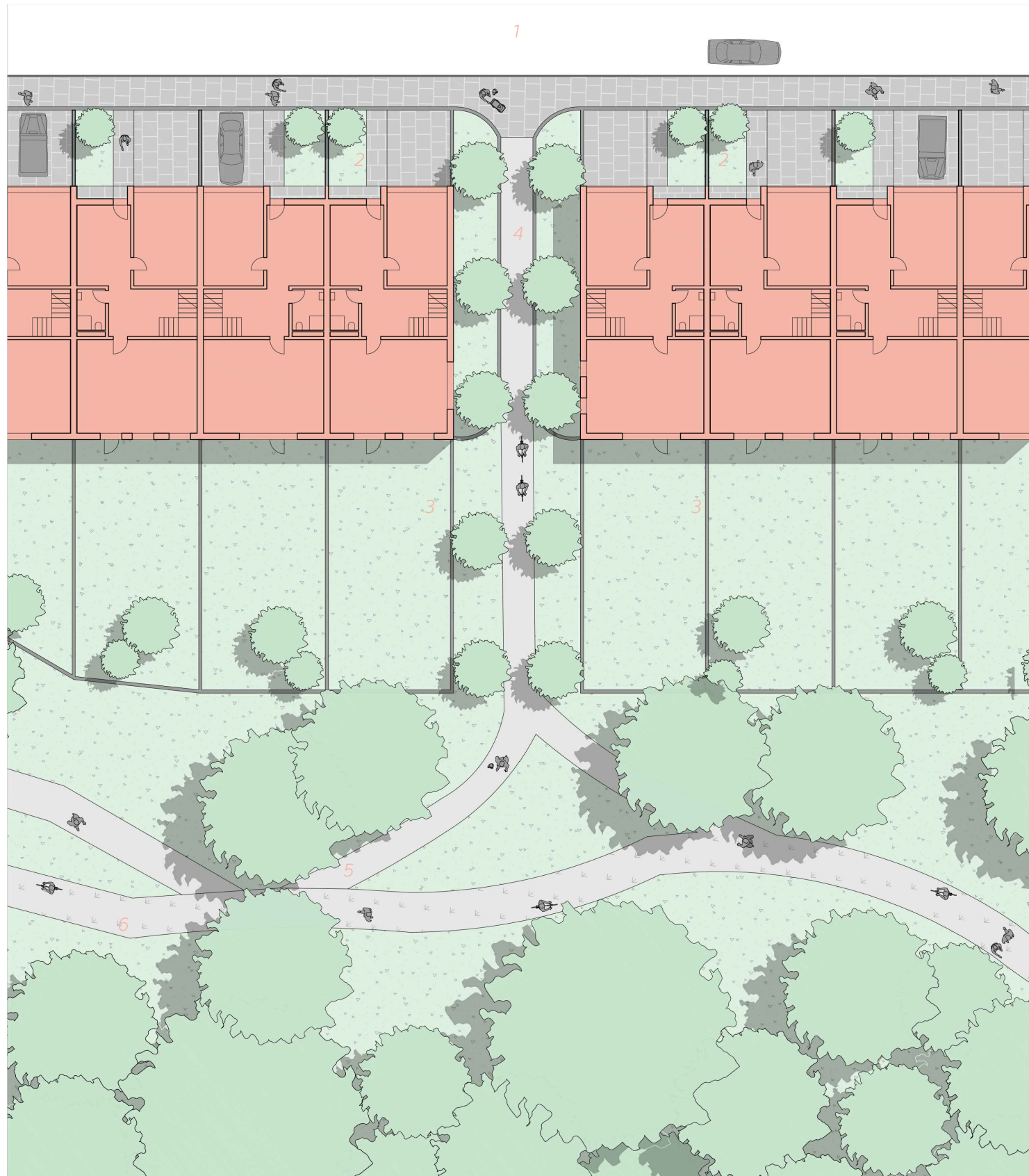
- 1 DEPO2015
- 2 interaktivní sochy DEPO2015
- 3 venkovní šachy
- 4 květinové záhony se sezením

- 5 vodní prvek
- 6 průchod
- 7 komerční prostory
- 8 kavárna s venkovním sezením

- 9 vstupy do bytových domů

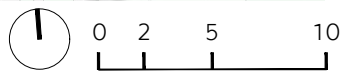
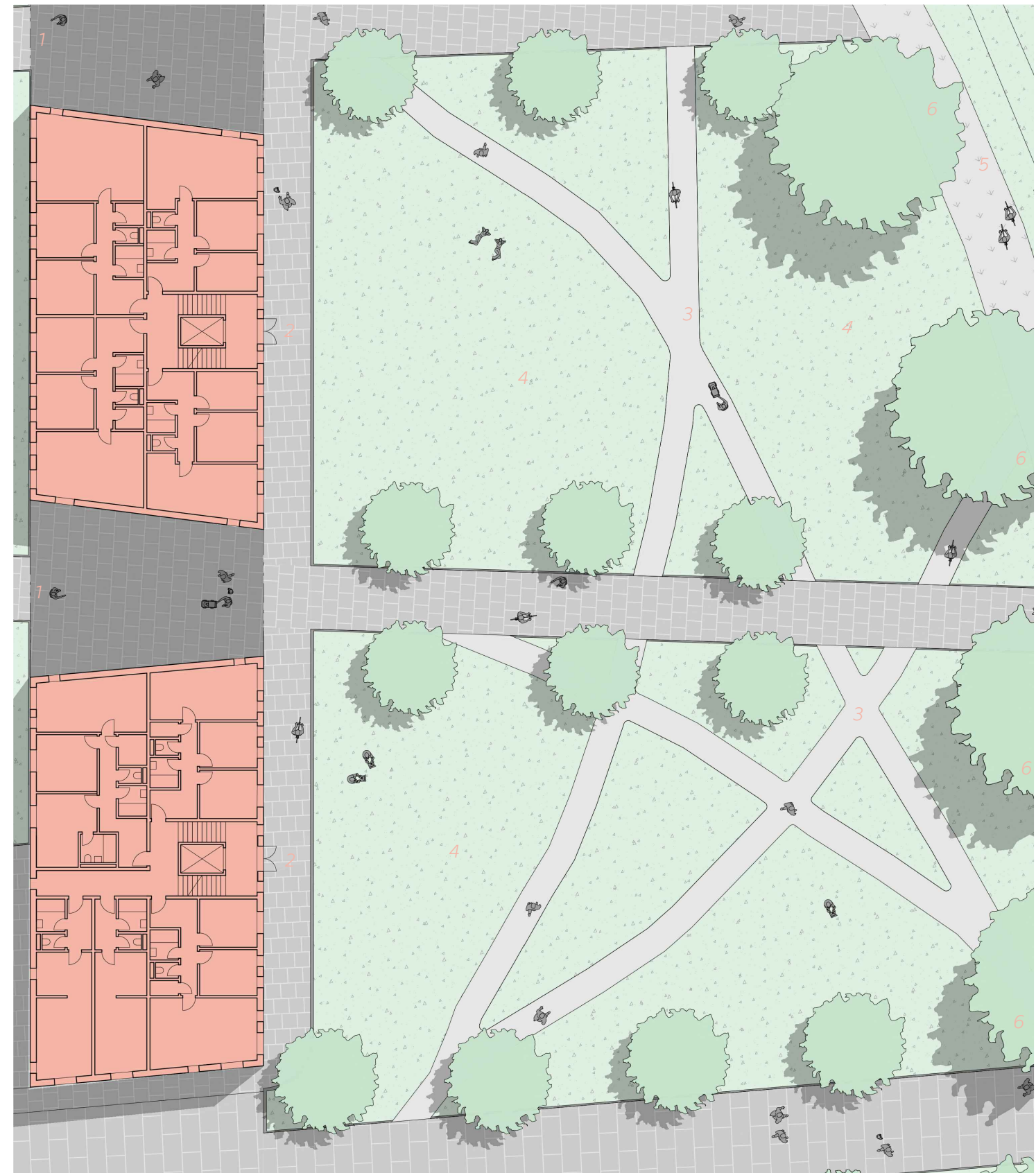

NOVÁ OBYTNÁ ULIČKA

- 1 nová obytná ulička
- 2 předzahrádky rodinných domů
- 3 zahrady rodinných domů
- 4 mlátová cestička k parku
- 5 napojení na greenways
- 6 greenways Plzeň

BYTOVÉ DOMY U NÁBŘEŽÍ, POBYTOVÁ LOUKA

- 1 průchody, průhledy k řece
- 2 vstupy do bytových domů
- 3 mlátové cesty
- 4 pobytová louka
- 5 cyklosteka
- 6 alej stávajících vzrostlých líp

KONEC VEDLEJŠÍ OSY, VYHLÍDKOVÝ BOD

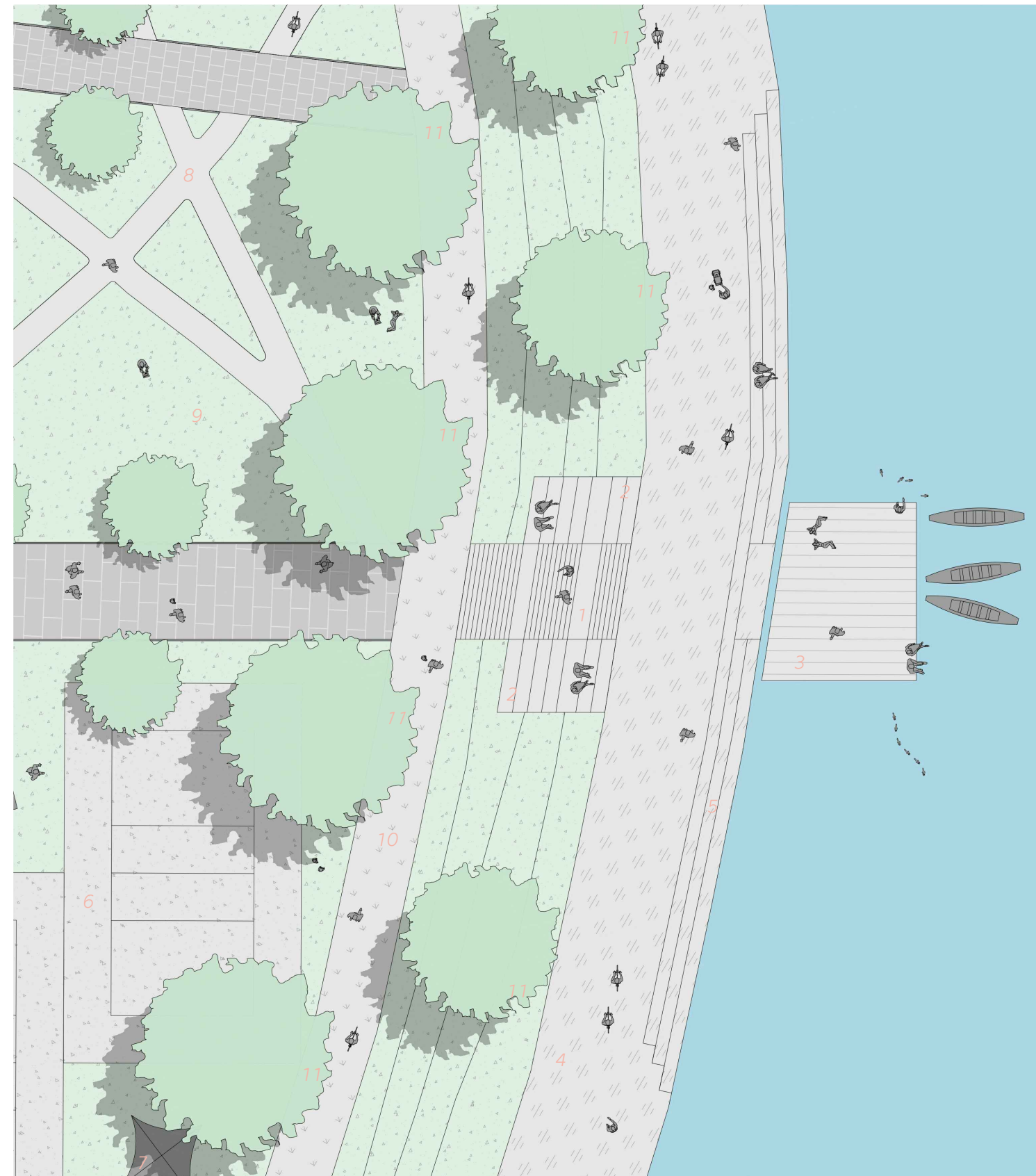
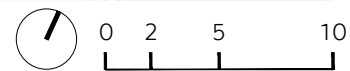
KONEC HLAVNÍ OSY U ŘEKY

- 1 předprostor domova seniorů
- 2 květinové záhony se sezením
- 3 parková lehátka
- 4 lavičky

- 5 cyklostezka
- 6 náplavka
- 7 pobytové schody náplavky
- 8 průchod

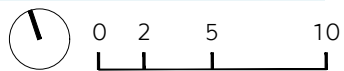
- 9 schody k náplavce
- 10 vstup do bytového domu

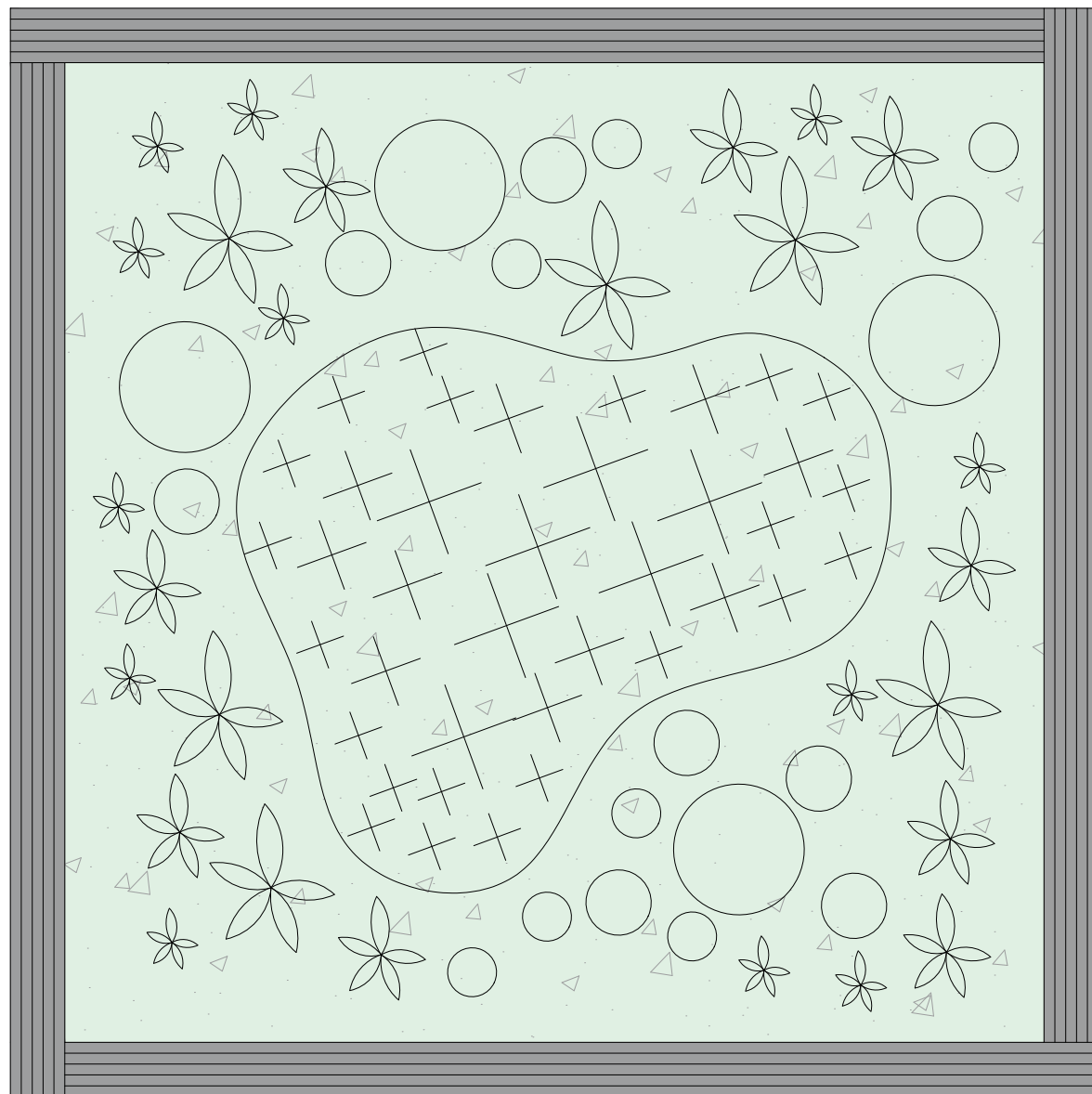

- 1 schody k náplavce
- 2 pobytové schody s výhledem
- 3 molo
- 4 náplavka

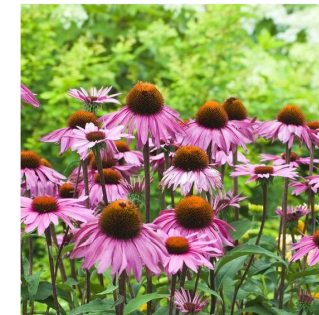
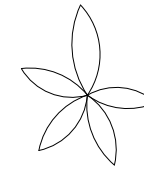
- 5 pobytové schody náplavky
- 6 volejbalové hřiště
- 7 stany pro stín
- 8 mlátové cesty

- 9 pobytová louka
- 10 cyklostezka
- 11 zachovaný alej vzrostlých líp

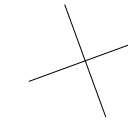

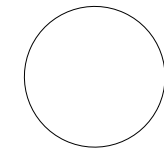
květinový záhon
požité květiny, traviny

Třapatka nachová

Pampas dvoudomý

okrasný česnek

Třapatka nachová „Alba“

Dochan huňatý

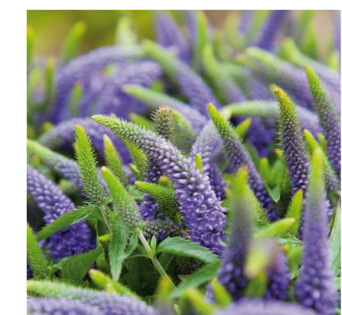
Bělotrň kulatohlavý

Heřmánek pravý

Muhlenbergia capillaris

Veronica „Rozrazil“

pohled na zvonici

Presslova ulice

předprostor nového Muzea dopravního podniku

odkrytá hlavní osa území, podloubí DEPO2015

náplavka na Radbuze

vyhlídkový bod na konci ulice Presslova, zdáli kostel sv. Mikuláše

průhledy v území

předprostor DEPO2015

Území, které jsem v diplomové práci řešila je pro mě srdeční záležitostí. Již od svého dětství jsem navštěvovala toto území. Poté, co jsem nastoupila na Fakultu architektury, měla jsem touhu zabývat se architekturou v Plzni. Díky diplomové práci jsem měla možnost naplnit svoji touhu.

Prvotní diplomní seminář o Plzni mě naučil novým poznatkům, o nichž jsem neměla zdání. V průběhu návrhu diplomové práce jsem se neustále učila a objevovala nové. Měla jsem radost při hledání kvality území, konceptu území a hlavně při vytvoření „zvířete - srdce“, které danému území dalo identitu.

Výsledkem mé práce je území, které bych ráda navštěvovala, objevovala v něm průhledy, výhledy, vztahy a obdivovala krásy přírody uprostřed města.

Děkuji Ing. arch. Janu Sedlákoví a Ing. arch. Ivanu Hnízdilovi za věcné připomínky, podporu, trpělivost a vstřícnost při vedení diplomové práce. Také za to, že mě naučili v urbanismu hledat „zvíře“.

Děkuji městu Plzeň a paní architektce Ireně Langové z Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně za konzultace, rady a poskytnuté podklady.

Děkuji celé rodině za vytvoření bezstarostného prostředí za studijní léta, za pochopení, shovívavost a nekonečnou podporu v životě.

LITERATURA

CALAIS, Jiří; VOLDŘICH, Ladislav. *Průvodce naučnou stezkou údolím Radbuzy*. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2011. Počet stran 63. ISBN 978-80-260-0199-7.

HAIŠMAN, Jan; MIKOTA, Petr. *Plzeňské mýtnice*. Plzeň: Nakladatelství Ing. Petr Mikota, 2015. Počet stran 72. ISBN 978-80-87170-43-4.

HAIŠMAN, Jan; MAZNÝ, Petr. *Plzeňský místopis*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2018. ISBN 978-80-87338-92-6.

BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016. Počet stran 156. ISBN 978-80-87338-66-7.

WEBOVÉ STRÁNKY

Plzeňský kraj [online]. Wikipedie, poslední aktualizace 22.2.2020 v 20:54. [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Plze%C5%88sk%C3%BD_kraj#cite_note-9911bb08ec69d488872f62fd886f24b0b16c9b5a-3

Statistický bulletin - Plzeňský kraj - 1. až 3. čtvrtletí 2019 [online]. Český statistický úřad, 2020 [vid. 27. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ci/scitani-lidu-domu-a-bytu-2011-plzensky-kraj-analyza-vysledku-2011-f19my6yeav>

Plzeňský architektonický manuál [online]. Via Aurea, s. r. o. , pam.plzne.cz (Plzeň 2015, o. p. s. ; Pěstuj prostor, z.s.), 2014-2020. [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://pam.plzne.cz/>

Útvar koncepce a rozvoje města Plzně [online]. Město Plzeň, 2020. [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://ukr.plzen.eu/>

Město Plzeň [online]. Statutární město Plzeň, 2020. [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://www.plzen.eu/>

DEPO2015 [online]. Plzeň 2015, zapsaný ústav. [vid. 16.3.2020]. Dostupné z: <https://www.depo2015.cz/>

Správa informačních technologií Plzeň [online]. Smart City Plzeň. [vid. 16.3.2020]. Dostupné z: <https://www.sitmp.cz/>

Plzeňské městské dopravní podniky [online]. PMDP, a.s.. [vid. 8.4.2020]. Dostupné z: <https://www.pmdp.cz/>

Mapový portál města Plzně [online]. Správa informačních technologií města Plzně 2020. [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: <https://mapy.plzen.eu/>

ELEKTRONICKY DOSTUPNÉ DOKUMENTY

Územní plán Plzeň [online]. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2020 [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: <https://ukr.plzen.eu/uzemni-planovani/uzemni-plan-plzen/>

Podklady STAV MMP [online]. Magistrát města Plzně, 2020 [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: https://podkladystav.plzen.eu/index.php?dir=Uzemni__studie__UP__Plzen%2F%DAMO+Plze%F2+3%2F

Podklady STAV MMP, Plzeň - Cukrovarská [online]. Magistrát města Plzně, 2020 [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: https://podkladystav.plzen.eu/index.php?dir=Uzemni__studie__UP__Plzen%2F%DAMO+Plze%F2+3%2FPlze%F2+-+Cukrovarsk%E1%2F

Podklady STAV MMP, Plzeň - Doudlevecká [online]. Magistrát města Plzně, 2020 [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: https://podkladystav.plzen.eu/index.php?dir=Uzemni__studie__UP__Plzen%2F%DAMO+Plze%F2+3%2FPlze%F2%2C+Doudleveck%E1%2F

Podklady STAV MMP, Plovární park u Radbuzy [online]. Magistrát města Plzně, 2020 [vid. 5.3.2020]. Dostupné z: https://podkladystav.plzen.eu/index.php?dir=Uzemni__studie__UP__Plzen%2F%DAMO+Plze%F2+3%2FPlov%E1rn%ED+park+u+Radbuzy%2F

ZDROJE OBRÁZKŮ, FOTOGRAFIÍ, MAP

str. 15

Kahraman, Esmá Birhan. [fotografie]. Plzeň, 2020.

str.17

[Pohled na Doudlevice (začátek 20. století)]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 130. ISBN 978-80-87338-66-7.

[Pohled na Doudlevice (1929)] In: CALAIS, Jiří; VOLDŘICH, Ladislav. *Průvodce naučnou stezkou údolím Radbuzy*. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2011, s. 30. ISBN 978-80-260-0199-7.

str. 20

20. léta 20. století, pohled na náměstí, vzadu Zeměbranecká kasárna]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 123. ISBN 978-80-87338-66-7.

Staré mapy [online]. Statutární město Plzeň, 2020. [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: <https://gis.plzen.eu/staremapy/>

[Dobytčí trh, na tomto místě dnes stojí zimní stadión]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 122. ISBN 978-80-87338-66-7.

Kahraman, Esmá Birhan. *Štefánikovo náměstí dnes, pohled na zimní stadión* [fotografie]. Plzeň, 2020.

str. 21

Plzeňský architektonický manuál. [Historický pohled na školu] [fotografie]. *Plzeňský architektonický manuál* [online]. Dostupné z: <https://pam.plzne.cz/objekt/c5-1692-benesova-skola#prettyPhoto>

Plzeňský architektonický manuál. [Benešova škola dnes] [fotografie]. *Plzeňský architektonický manuál* [online]. Dostupné z: <https://pam.plzne.cz/objekt/c5-1692-benesova-skola#prettyPhoto>

Plzeňský architektonický manuál. [Výkresy od architekta Hanuše Zápala] [fotografie]. *Plzeňský architektonický manuál* [online]. Dostupné z: <https://pam.plzne.cz/objekt/c5-1692-benesova-skola#prettyPhoto>

[Soubor budov městské plynárny v Doudlevcích]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 127. ISBN 978-80-87338-66-7.

str. 22

[Cukrovar v Plzni, dnes se po cukrovaru zachoval pouze název ulice Cukrovarská]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 126. ISBN 978-80-87338-66-7.

[Obecní dvůr Cukrovarská 22]. In: CALAIS, Jiří; VOLDŘICH, Ladislav. *Průvodce naučnou stezkou údolím Radbuzy*. Plzeň: Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2011, s. 30 ISBN 978-80-260-0199-7.

Informuji.cz. [Areál papírny na Slovanech] [fotografie]. *informuji.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.informuji.cz/objekt/4515-papirna/>

Visit Plzeň. [Kulturní prostor u Papírny] [fotografie]. *visitplzen.eu* [online]. Dostupné z: <https://www.visitplzen.eu/lokalita/papirna/>

str. 23

Plzeňský architektonický manuál. [fotografie]. *Plzeňský architektonický manuál* [online]. Dostupné z: <https://pam.plzne.cz/objekt/c5-1692-benesova-skola#prettyPhoto>

Plzeňské městské dopravní podniky [online]. PMDP, a.s. [vid. 8.4.2020]. Dostupné z: www.pmdp.cz > WD_FileDownload

str. 24

[Fotografie]. In: BERHNHARDT, Tomáš; FANTOVÁ, Kateřina; MAZNÝ, Petr. *Městský obvod Plzeň 3 - centrum, Bory, Doudlevice, Nová Hospoda, Radobyčice, Skvrňany, Valcha, Karlov*. Plzeň: Starý most s.r.o., 2016, s. 128-129. ISBN 978-80-87338-66-7.

str. 25

Kahraman, Esmá Birhan. [fotografie]. Plzeň, 2020.

str. 26-31, historické mapy, letecké snímky

Staré mapy [online]. Statutární město Plzeň, 2020. [vid. 27.2.2020]. Dostupné z: <https://gis.plzen.eu/staremapy/>

str. 32-37, fotodokumentace

Kahraman, Esmá Birhan. [fotografie]. Plzeň, 2020.

str. 38-39

Územní plán Plzeň [online]. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2020. [vid. 24. 2. 2020]. Dostupné z:

<https://ukr.plzen.eu/uzemni-planovani/uzemni-plan-plzen/>

str. 45

Životní prostředí [online]. Statutární město Plzeň, 2020. [vid. 25.2.2020]. Dostupné z: <https://gis.plzen.eu/zivotniprostredi/>

str. 55, ruční kresba srdce

Kahraman, Esra. [ruční kresba]. Plzeň, 2018.

str. 62-63

Kahraman, Esmá Birhan. [fotografie]. Plzeň, 2020.

Tengbom. [obytná ulice s řadovými domy] [fotografie]. *Tengbom.se* [online]. Dostupné z: <https://tengbom.se/projekt/radhus-for-ikano/>

Pinterest. [Přeměna části Depa na nové otevřené tržiště] [fotografie]. *Pinterest.com* [online]. Dostupné z: <https://nl.pinterest.com/pin/460774605628846166/>

str. 105, květiny

Pinterest [online]. *Pinterest.com* [online]. Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/>

